

**ХРАБРЕ
ПРИЧЕ**

Удружење родитеља дјете обољеле од
малигних болести „Искра“

ХРАБРЕ ПРИЧЕ

Бања Лука, децембар 2021. година

Издавач:

Удружење родитеља дјеце обољеле
од малигних болести „Искра“

За издавача:

Дијана Берић, дипл. ек.,
предсједник Удружења

Главни и одговорни уредник:
Милан Берић, проф.

Уредник издања:
Катица Керкез

Лектура и коректура:
Катица Керкез

Припрема и графички дизајн:
Катица Керкез

Штампа:
Еуропринт, Бања Лука

Тираж:
200

Аутори текстова:
Дјеца обољела и лијечена од малигних
болести и њихови родитељи, МладиЦе РС

Пројекат „Храбре приче“ суфинансира Град
Бања Лука, Одјељење за културу, туризам и
социјалну политику

ХРАБРЕ ПРИЧЕ

Послије ријечи „ваше дијете има рак“ живот се мијења из темеља и никада више неће бити исти. У тренутку нестаје све осим страха који вас прождире.

Али дијагноза злоћудне болести не значи крај, и иако је пред вама тешка, исцрпљујућа и дуготрајна борба из ње можете изаћи као побједници. И ту битку не морате да водите сами.

„Храбре приче“ доносе искуства дјецe и родитеља суочених с малигним болестима и исповијести храбрих малих бораца који су добили битку с раком.

Њихова порука свим родитељима, али и дјеци која се боре са злоћудном болести јесте да никада не одустају, јер су излечења и те како могућа и док смо живи, има и наде.

Писати о најтежим тренуцима у животу никоме није лако. Ипак, дијељење искустава је лијек за душу. Свима нама је важно да имамо некога ко нас разумије, а како каже Андрић „ништа људе не везује тако као заједнички и сретно проживљена несрећа“.

И то је оно што нас, породице суочене са опаким звијери званом рак, повезује дуго након завршеног лијечења. Други могу да саосјећају с нама и да нам буду пријатељи, али не могу нас разумјети.

храбре приче - увод

Хвала свима који су пронашли ријечи и смогли снаге да буду у овој књизи, али и онима који нису. И они су ту с нама, јер све ове приче причају о нашој дјечи, нашим херојима и њиховој чудноватој храбрости.

Катица Керкез, координатор
пројекта „Храбре приче“

„Ваше дијете има рак. Када чујете ову тешку реченицу од доктора, цијели свијет вам се сруши. То је шок који у потпуности паралише мисли и осјећања“, почиње причу скоро сваки родитељ чије дијете добије дијагнозу малигног обољења.

Од тренутка када сазнају за болест, живот дјетета и његове цијеле породице се у дану промијени. Безбрижни дјечји свијет замијени нова свакодневица, болничка соба, у којој се дешава сав његов нови живот испуњен терапијама, сталним медицинским претрагама, нуспојавама...

Процес лијечења малигне болести је дуготрајан, болан, исцрпљујући и до самог краја, неизвјестан. Пропраћен бригом и страхом, стресним доживљајима и читавим спектром емоција, од бескрајне туге, депресивности, анксиозности, до велике среће након сваке фазе лијечења, када се утврди дјеловање терапије на болест.

За свако дијете и родитеља који прођу процес лијечења, због доживљеног бола, повређивања, непријатних медицинских процедура и дуготрајне хоспитализације, може се рећи да су доживјели трауматично искуство. У неким случајевима деси се да када заврше болничко лијечење и започну фазу одржавања, дјеца

или родитељи доживе дисоцијацију, односно одвојеност од властитих емоција, потискујући сав бол желећи да што прије забораве на тешки период. Тако непрорађене емоције, касније и неки мањи стресни догађај може да активира, што родитеља врати у стање када је стрес био интензиван.

Поново се активира „зачарани круг“ страха од повратка болести и бриге за будућност дјетета, због чега долази до повлачења, избјегавајућих понашања, промјена расположења и потешкоћа у свакодневном функционисању.

Пошто није могуће претпоставити када и шта може бити окидач за активирање емоција, било би добро да родитељи и дјеца знају како да се изборе са емоцијама у тим тренуцима. Један од начина јесте примјена технике експресивног писања. То је техника која пружа могућност родитељу да на папир стави све мисли, емоције и страхове који га муче, дође у контакт са собом, те на тај начин буде у могућности да поново поврати осјећај контроле. Бринући се о себи на овај начин, примјењујући технику писања, родитељ може да утиче на превенцију стреса и успостављање поновне емоционалне равнотеже.

Кроз праксу се показало да је за успјех у лијечењу и каснију успјешну ресоцијализацију дјетета и породице, веома важна подршка која треба да буде заступљена у свим фазама

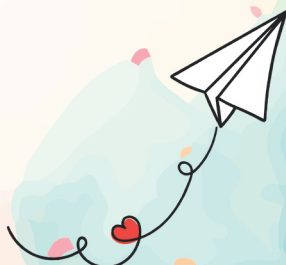
храбре приче - из угла психолога

лијечења. Некада се дешава да због незнања и радозналости околине, породице са обољелим дјететом буду маргинализоване и етикетирани као слабе, те добијају неадекватне савјете и помоћ. Због тога се они с временом почну окретати једни другима. Током лијечења најугоднији саговорник родитељу обољелог дјетета јесте родитељ који је прошао исто искуство, а највећа снага, дијете које је оздравило.

Стога, ова књига и животне приче у њој, писане срцем, показују позитиван примјер када породица успјешно обради доживљено искуство, значај вршњачке и групне подршке, истичу храброст њених актера да пишући поново дођу у контакт са проживљеним искуством и пренесу га. Књига има двојаку корист, с једне стране за родитеље и дјецу која су се изборила са болешћу, да неке баш њихово искуство буде извор снаге за борбу, а са друге стране за родитеље и дјецу који тренутно пролазе кроз процес лијечења, да знају да нису сами и да је могуће нормално наставити живот и после лијечења малигне болести.

Александра Војводић, психолог

Моје име је Тијана Радовић. Имам 19 година и живим у Братунцу. Моја борба почиње 6. фебруара 2019. године када ми је постављена дијагноза акутне лимфобластне леукемије. На почетку нисам била упућена о каквом се обољењу ради. Мислила сам да ћу добити одговарајуће лијекове које ћу користити, бити мало у болници и ићи кући, јер нисам имала времена да будем болесна.

Леукемија је болест која долази тихо и брзо. Симптоми као што су то повишена температура, модрице, крварење, умор, треба да буду знак за јављање љекару и анализу крви.

У мени се водила велика психичка борба због свега што пролазим. Често сам себи постављала питање зашто баш ја, зашто се мени то морало десити кад сам увијек била здрава.

У многим тренуцима сам плакала јер нисам могла да прихватим да се мени то дешава, али онда сам схватила да од тога немам ништа и да морам наставити да се борим, да из тога изађем као побједник. Уз помоћ добрих љекара, медицинског особља, психолога и породице, добила сам наду да ћу успјети.

На одјељењу је било доста дјеце која су имала исти проблем као ја и пратећи њих била сам у току шта ме чека. Неке терапије сам добро подносила, али било је и неких последице

којих сам имала мање или веће компликације. Најчешће су то мучнина, пад крвне слике, исцрпљеност, афте које су онемогућавале нормалну исхрану, нерасположење...

Као и свакој женској особи, па тако и мени, најтеже је пао губитак косе. У почетку сама помисао на то у мени је изазивала страх да ћу ружно изгледати. Понекад сам се сама шалила на свој рачун у вези тим, али било је и тренутака када ми је било тешко што више немам своју дугу смеђу косу. Међутим, перика ми је доста помогла и олакшала.

У посјету су нам често долазили пацијенти који су успјешно излијечени и од њих смо добијали подршку у нашој борби. Велику предност у свему томе представљала је Родитељска кућа „Искра“ у којој сам боравила када није било потребно да будем у болници. Имали смо разне активности, радионице, могли су да нам дођу породица и пријатељи у посјету и то ми је доста помогло да не размишљам о болести.

Болничко лијечење је трајало годину дана. Након тога сам наставила са кућним лијечењем и хемотерапијом и то је трајало исто годину дана. Редовно контролишем крвну слику и идем на контроле. Сада се осјећам добро, вратила сам се уобичајеним активностима и надокнађујем све оно што сам пропустила док сам била на лијечењу.

МОЈЕ ЛИЈЕЧЕЊЕ

Зовем се Андреј, имам 16,5 година и живим у Прњавору. Кад сам имао 7,5 год. (2012. године) разболио сам се и лијечио се у то вријеме од врло ријетке бифенотипске леукемије (мјешовите леукемије - АПЛ и МЛ) на Институту за мајку и дете „Др Вукан Чупић“ у Београду. Тај период нашег живота је био јако тежак. Проблеми су кренули и са постављањем дијагнозе. С обзиром на специфичност болести, упућен сам у пратњи родитеља на лијечење у Београд, јер у Бањалуци нису имали могућности да ми поставе дијагнозу.

На почетку чак ни у Београду нису могли да ме лијече, јер нису знали која је од те двије врсте доминантна. Међутим, након појаве „воде око срца“ (излив перикарда) и оперативног захвата доктор започиње моје лијечење на Интензивној њези по протоколу за АПЛ, високи ризик. На апаратима сам био пет дана. Након седам дана проведених на Интензивној њези, спуштају ме на Одјељење хематологије. Ту сам провео наредних 10 мјесеци.

Сам почетак је био јако тежак. Нисам причао ни са ким мјесец дана. Једино сам желио да идем својој кући. Требало је прихватити болест, лијечење и све претраге које иду уз то. Најтеже и најболније су биле лумбалне пункције кичме, након којих смо морали лежати на

леђима по два сата и вађење коштане сржи из кука. Имао сам дугу косу и било ми је јако тешко кад је убрзо опала, опале су и обрве, трепавице...

У тим тешким тренуцима највећу подршку сам имао од своје маме, која је све вријеме била са мном. Она ме је храбрила и давала ми снагу да све то издржим до краја.

По седам дана сам проводио на одјељењу примајући терапије, а након тога бих ишао у Родитељску кућу. Тамо нам је било пуно љепше, дружили смо се и имали разне активности. Ту смо се могли опустити и осјећали смо се као код своје куће.

Послије неког времена сам се навикао. Схватио да нисам једини. На одјељењу је било пуно дјеце од беба до осамнаестогодишњака. Упознао сам пуно другара, са којима сам и данас у контакту.

Након болничког лијечења и терапије одржавања која је трајала двије године, тј. до новембра 2014. и даље редовно идем на контролне прегледе код мог доктора у Београд.

Андреј Ђурђевић

Сјећам се. Тог дана, тог датума. И тако почиње ова наша прича. Данима скупљам снаге и храбрости да ово напишем, много је тешко изнова проћи све то и присјећати се тога, али мора се није то заборављено само мало склоњено у страну, бачено под ноге. Мој Милош је пао и почео да се жали да га боли нога. Пао, мало се ударио, проћи ће, тако сам мислила. Али нешто ме изнутра гризло, нешто ме изједало. Нешто што само мајка може да предосјети да није то, то да се нешто спрема. И, нажалост, тако је и било. Будући да нога није престајала да боли, а није био ни богзна неки тежак пад, поведем Милоша да слика ногу.

Никад ми се из сјећања неће моћи избрисати ријечи његовог педијатра, кад је погледала снимак и рекла: „Снимак је чист. Овдје нема ништа, ја мама не знам зашто га боли нога.“ Посматрала сам је нијемо покушавајући да дишем и да је питам - зашто га онда боли. Успјела сам се сабрати и рећи - можете ли да му пребаците налазе да одрадимо. И да урадили смо то и урадили налазе.

И ту је почела наша агонија, бол, страх. Звали су ме из Дома здравља да ми кажу да дођем одмах и доведем дијете јер су налази лоши. „Мама налази су лоши, Милош мора за

Бањалуку. Звала сам ја и све договорила, чекаће вас доље. " Изгубљена у времену и простору, у шоку, а у глави ми се мота та зла слутња. Успјела сам рећи - не докторице, то је грешка, моје дијете није болесно толико да мора за Бањалуку. И је л' ви знате која болест је у питању, докторице, зашто ћутите. „Разумијем вас мама, али није грешка и ја бих вољела да је тако. Све ће то бити у реду, само морате бити јаки."

Посматрам мог Милоша он се безбрижно игра ту на болничком кревету, у њему тражим неки одговор. „Припремићу вам упутнице и превоз, најбоље да што прије кренете, спакујте се мама", говори докторица. Да рекох, хоћемо. Спакујемо се и пођемо. Искрено, нит знам куд идем, ни гдје ћу стићи. Загрлим своје дијете уз себе и цијели пут до Бањалуке га предржим на рукама. А преплашена у шоку нисам ни погледала на упутници на које одјељење смо послати. Тек кад сам стигла схватила сам на које одјељење ми морамо. О Боже, зашто питала сам се, зашто он.

На вратима нас је дочекала сестра и рекла - ви стигли, чекамо вас. Ушли смо на то одјељење, смјестили се у собу. Милош уморан и преплашен лежи на кревету и ту крећу његове муке како он то каже. Боцкање, брауниле и све претраге су биле пакао за њега. А он је то покушавао преживјети спавајући и ћутећи и наравно

плачем. А ипак довољно храбро да тјеши мене, и да ми каже немој мама бити тужна, добро сам ја. Брзо ћемо ми кући. У мени празнина као да вјетар дува кроз мене. Не знам шта више да мислим. Данима чекамо дијагнозу. Можда су ми нешто и рекли, али ја појма немам, физички ту, а психички у шоку. Нијемо посматрам око себе, не питам никог ништа, свјесна да нико неће рећи ништа осим докторице. И онда коначно сазнајем да је леукемија. То ме некако и утјеши јер на том одјељењу има чудних дијагноза мени непознатих.

Знате ли како је то кад мораш да угушиш сузе, закујеш срце убијеш бол, бациш све под ноге, стегнеш зубе, подигнеш главу и кажеш себи - нема предаје ово је сад борба, а мој Милош из ње мора да изађе као побједник. И из минута у минут понављаш себи - он мора да буде добро, само добро и биће добро, можемо ми то. Не, не знате то, то знају само они који пролазе кроз све ово као и ми, само они знају и само они могу да разумију.

И ту креће борба, наша борба. Навикнеш се на све, вјерујеш у докторе, у медицину, у медицинско особље. Упознаш родитеље и дјецу који пролазе исто као и ми кроз пакао од живота. Неки су ту већ дуго, па навикли, смију се причају, шале се, а мени све то чудно. Јој Боже они скренули с памети, шта овдје може бити смијешно. И ја ћу вјероватно тако, мука

их натјерала. Тако ја сама са собом водим разговоре, али уз предивне докторице и сестре и све медицинско особље схваћаш да мораш тако, и како дани пролазе то ти постаје рутина. Исти ритуал сваки дан. Устанеш, умијеш се, мало зачешљаш косу, припремаш своје дијете за визиту. Онда узимање налаза и друге претраге, терапије и све што се крије иза врата Дјечје хематологије.

Иза тих врата се налазе најбољи доктори, најбоље и најосјећајније сестре и најхрабрији јунаци цијеле приче. Ти мали хероји са великим срцем, измученим тијелом и осмијехом на лицу дају нама родитељима снагу да издржимо све то. Ти мали јунаци могу да одрже лекцију свој дјечи и одраслима како изгледа живот кад си везан за болнички кревет и кад ти једна, једина жеља јесте та да оздравиш. Тим нашим малим херојима једини излазак је била Родитељска кућа у којој су били као у својој. Том изласку су се радовали као да путују на море или на планину, једина утјеха да побјегну од бола и свих тих игала и справа којима су били окружени. Бјежали су у ту оазу спаса.

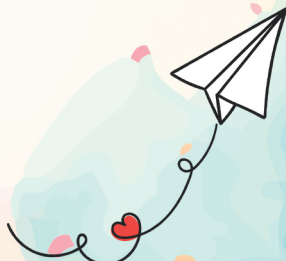
Превише дуго оде ова моја прича, покушавам скратити колико је могуће, али тешко, дуго ово траје, дуга је ова туга са којом морамо да живимо и да се носимо. Али све буде и прође, прођу ти неки тешки моменти, али борба траје.

Хтјела бих захвалити баш на крају ове приче свима. Свим докторима, свим сестрама, свом особљу Родитељске куће као и свима онима који су били уз нас, нашу борбу и бол и који су нам помогли да издржимо све то. А још бих хтјела да замолим све родитеље и све људе који пролазе кроз све ове борбе да буду храбри, да буду јаки, да буду достојни овог терета и да упамте једно „да најтеже битке најјачи бију, и да не смију да стану и да одустану“. Хвала.

Снежана Линдо

Наша борба почела је у јулу 2020. године кашљем који је почео све чешће, и чешће и јаче. Због ковида су нас одмах упутили у респираторну амбуланту. Срећом, нису нас пуно водали и већ 22. јула послали су нас да уради-мо провјеру крвне слике и рендген плућа. Снимили смо плућа и док смо чекали позвали су нас да поновимо снимање. Уплашила сам се због ковида да Немања има упалу плућа и ни помислила нисам на нешто горе, опасније.

С налазима и снимком плућа отишли смо у амбуланту, а они су нас одмах послали на педијатрију. Када је докторица прегледала налазе и све друго, рекла је да мора остати у болници. И даље мислим да је све добро, није страшно, јача прехлада. Још су нам рекли тада да Немања мора на ЦТ, а пошто није радио у болници у Добоју, шаљу нас за Бањалуку. Тај дан је остао у болници у Добоју, а ујутро смо га муж и ја возили за Бањалуку.

Контамо одрадимо ЦТ и враћамо се. Ни слутили нисмо да нам је дијете тешко болесно. Кад смо стигли у Бањалуку, Немања је примљен на преглед и тада нам кажу да ће остати на онкологији. Онда су урађене претраге и потврђена најцрња дијагноза - Хочкин, тумор лимфних жлијезда.

Немања је требало да крене у трећи разред

средње школе у Добоју, машински техничар. Све остало око себе смо оставили и кренули у борбу са опаком болешћу. Немања је био јак и послушан момак, слушао је докторице и борио се јако и снажно и није посустајао ни у једном моменту. Био је позитиван и то је и нас држало. Борили смо се да нас што мање виђа тужне и уплакране.

Сви смо се борили, и хвала Богу, изборили са болешћу. Нас двоје смо били у Родитељској кући што нам је доста помогло. Били смо заједно, одлазили на терапије. Због ковида наши нас нису могли посјећивати унутар куће, само на улазу, али доста нам је и то било, да се видимо.

А сваки растанак је тежак. Кћерка је пуно везана за све, посебно за брата. Никада до тада нисмо се одвајали ни ми, ни њих двоје. Али наша сека, тек дјевојчица, била је јака. У кући је била домаћица, ученица, послушна кћерка са својих 15,5 година. Никоме није било лако, али сви смо се борили. Кад видимо да наш Немања подноси све као прави јунак, борац, морали смо и ми, цијела фамилија.

Знам да њему није било лако кад је сазнао од чега болује. Послије стигну промјене. Губи се коса, мијењаш се у лицу... Али хвала Богу, све је добро поднио. Од првог дана до данас кад год га питамо како си, он каже - одлично.

Послије свега Немања се враћа свом животу у

којем је морао да направи малу паузу. Вратио се својим другарима у школу уздигнуте главе. Његови другари су све вријеме били уз њега, били су му велика подршка. Нису га заборавили и то му је доста значило. И поклоне су му слали за Нову годину. Били су уз њега, нека им Бог да само здравља, а остало све дође.

Тешко буде, али добије човјек неку снагу да мора даље, да се боримо и изборимо, и хвала Богу, побиједимо у тој борби. И зато свима поручујем, ко се сада бори као што смо ми, не предајте се. Борите се да на крају тешке борбе ви побиједите.

Четвртак, 23. август 2018. године промијенио је све. Школску клупу замијенила је болница. На почетку нисам био ни свјестан шта се дешава. Мислио сам да је у питању прехлада и да ће проћи. Када сам упућен у УКЦ Бања Лука, схватио сам да је нешто озбиљно. Након неколико дана моје и мамине сумње су се обистиниле. Сазнао сам за дијагнозу. Акутна лимфобластна леукемија. Кренуле су терапије. Нисам се бојао, нисам плакао, нисам био сам. Одјељење је било пуно дјеце. Полако су дани пролазили и убрзо сам прешао у Родитељску кућу и било ми је много лакше. Одлазио сам на терапију и враћао се.

Почетком новембра мама и тата су сазнали да се планира трансплантација коштане сржи у Београду. Сестра Јована је била подударна сто одсто. Схватио сам, опет из почетка.

Нисам губио снагу и вољу. Почетком марта 2019. године сам стигао у Београд. Након извршених припрема 2. априла 2019. сам примио сестрине ћелије као обичну трансфузију. Није обична, мени је пуно значила. Након петнаест дана проведених у стерилном блоку прешао сам у Родитељску кућу. Три мјесеца боравка у Кући су брзо прошла. Повремено сам радио анализе, доктори су пратили стање, а ја сам се шетао до Дунава и размишљао о сусре-

храбре приче - димитрије

ту са татом и сестром, јер сам цијело вријеме био са мамом. Дошао је и тај дан, 9. август 2019. године када сам кренуо кући. За неколико дана ћу прославити 17. рођендан и веома сам срећан и задовољан. Идем у школу, дружим се, одлазим у теретану. Мислим да је најтежи период иза мене, тако и доктори кажу. Захвалан сам докторима, мојим родитељима, а посебно мојој Јоци. Увијек смо били везани једно за друго, а сада је ова веза нераскидива, за цијели живот.

За ове три године научио сам много тога. Постао сам зрелији. Схватио сам да треба сваки дан живјети најбоље што можемо, јер нико не зна каква нам изненађења доноси нови дан.

Поручио бих мојим вршњацима који се нађу у истој или сличној ситуацији да буду храбри, да се не боје, да не одустају и да чврстим и храбрим корацима иду напријед.

Димитрије

САМО СУЗЕ ДА ОБРИШЕМ

Често нисмо ни свјесни у животу колико близу руба ходамо. Трудимо се да живимо онако како су нас родитељи научили, онако како смо и сами стекли искуства, а на неке ствари, ипак, нисмо нити ћемо бити припремљени. Не постоји толико ријечи, нема тих реченица, које би описале моменат када сазна-те да вам дијете болује од ЛЕУКЕМИЈЕ. Та ријеч одзвања у глави, силази низ кичму, оду-зима ноге. Почињеш да се тресеш, не можеш да вјерујеш, глас се претвара у крик, у јецај, а очи постају бунари суза без дна. И то траје. Траје док ти кроз главу не прође мисао да ниси да будеш слаб, да си у том моменту потребан малом бићу. Да му будеш снага, покретач, онај један точак без којег не може да „вози“ по излоканом путу који се изненада створио пред њим.

Надљудским напором, снагом мајчинске љубави погледаш малену особу поред себе, насмијеш се и кажеш: УСПЈЕЋЕМО! Он те загрли и каже да те воли, а ти пожелиш да ишчупаш сваки здрави атом из себе и да га даш њему.

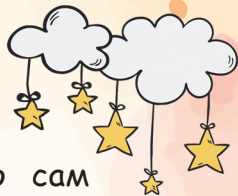
У животу сам преживјела рат, избјеглиштво, глад..., али ништа не може да се пореди са овим. Највише боли немоћ да помогнеш и неизвјесност чекања. Данима се привикаваш на

ограничени простор болесничке собе, на дјецу која плачу, смију се, на један потпуно нови свијет око тебе. Преко дана пролазимо терапије, повраћање, болове, његове сузе и страх. Прве праменове косе на јастуку и свакодневно запиткивање да ли ће му коса порасти поново. Сваки нови дан је био корак по корак, који је дјеловао паклено тежак, исувише мали. Престанеш да бројиш дане, престанеш да се јављаш пријатељима, родбини, јер те замара стално понављање како, зашто, колико... Посјете преко терасе кроз стакло, јер његов имуносистем не би издржао ни обичну прехладу. Са тугом гледам старијег сина с друге стране стакла, док стиска очеву руку и пуних очију суза ми каже: „Мама, је л' може тата да буде мало са батом, да ти идеш кући са мном?" И онда се поново сломиш, јер си растрзан између два дјетета, а немаш одговор на питање. Дани које смо провели Стефан и ја у болници, били су бескрајно дуги, али их престанеш бројати, јер ти постане битно само то да терапија иде како треба и да оздрављење буде коначно. Колико тешко је дјецу која су по годинама свјесна болести и свега, толико је онима малима тешко објаснити зашто су ту, а не код куће. Како објаснити дјетету од четири и по године да три пута на дан пије толико таблета, да му је игла стално у руци и да литри инфузије пролазе његовим крвотоком.

Ја сам неки начин нашла тако што сам испричала причу о злом краљу, краљици и два неваљала сина. Са сваким успјешно завршеним блоком један наш непријатељ је био елиминисан и он би тапшао ручицама и радовао се што их остаје све мање.

На неки чудан начин је мирно ишао у амбуланту на свако вађење крви, без отимања, вриске, само би сјео, једну руку пружио, а другом ме загрлио. Једне прилике када смо били већ одмакли са терапијама и било је заиста тешко пронаћи бар једну адекватну вену да прими терапију, пар пута су га убадали безуспјешно. Он није ни гласа пустио, само је тихо прошапутао: „Молим вас, само сузе да обришем.“

Колико су та дјеца борци, то не можете да схватите и то вас додатно гони да будете јаки и да истрајете. Није нимало лако, много дана и ноћи мора да прође док коначно не одете кући на викенд, па осјетите да идете ка свјетлу на крају тунела.

Породица много пати, борба није лака, али никада нисам ни помислила да одустанем. Упознаш многе мајке, дјецу, причате, плачете, радујете се и заједно идете ка оздрављењу. Научиш да живиш неким скроз другачијим животом, повучеш се, изолујеш дијете јер је његово тијело крхко.

Како терапије одмичу, све си више код куће, а све мање у болници. Мјесецима ти нико не

долази у кућу јер мора тако. Неко те схвата, неко мисли да претјерујеш, али у том моменту ти заиста није битно шта ко мисли. Пратиш упутства доктора и идеш према једином постављеном циљу. Полако ти се живот враћа у неку нову нормалу да тако кажем. Поново се смијеш, а мислио си да нећеш никад. Вјерујеш да ће све на крају бити добро и да ће твоје дијете наставити нормално дјетињство. Полако, али сигурно, све постаје пуно боље, љепше, сретније.

Одлазиш на састанке са онима који су преживјели слично или исто, па када видиш њихове осмијехе знаш да ће бити добро. Добијеш нека крила и просто летиш ка оним бољим данима који су испред тебе. Научиш да цијениш sitнице, а твоје дијете је за тебе велики херој.

Велики шок је доживјети и преживјети све, сачувати оно мало здравог разума. Али се успије, свако на неки свој начин. Најважније у свему је имати подршку. Не сажаљење, него подршку. Свако ће изабрати како ће носити свој терет на леђима, а нико, али апсолутно нико, нема право да вас жали него да вас подржи. У таквим моментима се изненадите колико су неки људи уз вас, ненаметљиво, али уз вас, док вас поједини опсједају сталним зивкањима, питањима, а када вам затреба конкретна помоћ нема их нигдје.

храбре приче - ивана

Када вам затреба лијек из друге државе, онда се увјерите колико је неко човјек. Жао ми је што морам да пишем овакве тужне и болне ствари и вољела бих да их има што мање, али, нажалост, мора тако. Али нада и вјера постоје и треба само позитивно гледати напријед, ма колико то тешко доста пута било.

Мој Стефа је сада други разред основне школе и иза нас су тешки дани. Имамо редовне контроле, водимо рачуна о начину живота и сретни смо јер смо поново као породица на окупу. Лоше дане он је већином и избрисао из свог сјећања, понекад му се јаве и растуже га, али му ја тада кажем да је он мој херој и да ми можемо све.

Посвећено мом сину Стефану и свој дјечи обољелој од било које зле болести. Они су велики хероји, они могу све, а ми смо ту да им помогнемо да истрају до краја.

Све је почело у јануару 2012. године. Била сам дијете које је тек проходило и почело да стоји на својим ногама. Тада сам имала двије године и два мјесеца. Моје дјетињство је требало да крене, али се мени ту и завршавало. Половином јануара сам добила високу температуру, леукоцити су ми били високи, а тромбоцити ниски. У устима сам имала доста афти које сам лијечила антибиотиком, али узалудно.

Моја тадашња педијатрица није знала шта ми се дешава. То су биле њене ријечи. На захтјев моје мајке пребачена сам у болницу у Бањалуку. Дошавши на пријемну дочекао ме је јако добар педијатар Мирослав Гајић. Узевши моје налазе да погледа, није био нешто изненађен, одмах је знао шта је било у питању и знао је на које одјељење треба да ме смјести. Сестра из пријемне је маму и мене одвела на Одјељење дјечје хематоонкологије.

Ту су ме дочекале проф. Јелица Предојевић Самарџић, др Стела Ђукић и сестра са одјељења. Кад је докторица погледала мој стомак и моје налазе, одмах је знала о чему је ријеч. Моја јетра је била у облику дјечје главице.

Смјестили су нас у болничку собу. Онда нас је сестра позвала да дођемо у амбуланту. Тамо су ми извадили налазе и ставили ми браунилу, а

нешто касније су ми вадили и коштану срж. Све је то за нас био шок и све нам је било ново. Тог 1. фебруара вани је падао снијег, било је јако хладно, а мојим родитељима то је био најгори дан у њиховом животу. Професорица Предојевић рекла је мојој мами да имам акутну лимфобластну леукемију. Иако сам ја тада била малена и нисам ништа знала тог дана сам кренула да се борим као велики херој, што, у ствари, јесам и дан-данас.

Моја коштана срж је тада имала 85 одсто лимфобластних ћелија, али помоћу терапија већ петнаести дан сам ушла у ремисију са један одсто лимфобластних ћелија. Докторице су биле презадовољне. Терапије су текле како треба, а ја сам се борила као права велика лавица. Уз моје родитеље имала сам и подршку свих докторица и сестара које раде на одјељењу. То је најбоље одјељење на цијелом свијету.

Моје лијечење је трајало око девет мјесеци. На крају је све било у реду, ја сам се излијечила и вратила кући. Послије су остале само контроле, пила сам своје лијекове. Наредних пет година је било кључно за мој опоравак. Међутим, 22. децембра 2016. године добијем опет ту грозну температуру и имала сам једну већу модрицу на нози.

Мама ме је одвела да урадим налазе, и опет сам имала високе леукоците, а тромбоците

ниске. Позвали смо одјељење и др Бањац је рекла да дођемо код њих на преглед одмах. Кад смо стигли докторица ме је прегледала и рекла да ми се вади коштана срж. У међувремену ми је сестра укључила инфузију и поново сам лежала на болничком кревету. Долазак докторице на врата нас је препао. Позвала је маму на разговор у своју канцеларију и саопштила јој је да се моја болест вратила. Наша борба ту поново почиње.

Првих дана ја нисам знала шта се дешава, осим што су ми рекли да морам да се борим исто као и први пут. И све ми је било јасно. Тада сам већ кренула у први разред и нешто сам знала и разумјела. Борила сам се још јаче него први пут заједно са мојом мајком. Кроз све моје терапије нисам јој давала повода да се секира, само сам јој говорила да ће то бити у реду.

Сви на одјељењу су ме јако завољели, сви су били упућени у моју болест. Били су шокирани, али ми то нису показивали, већ су ме охрабривали, причали са мном, играли се. Били су ми велика подршка. Упознала сам доста дјеце која су имала исту дијагнозу као и ја, а било их је, нажалост, и са гором дијагнозом. Заједно смо се бодрили, борили и игром смо покушавали да заборавимо на све. У том свем мраку мами и мени је засјало сунце. Моје терапије су пролазиле дан за даном, ја

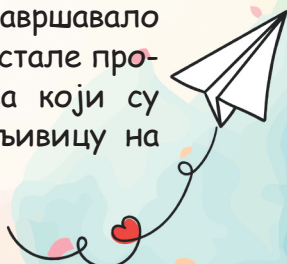

сам их подносила добро, а докторице су биле задовољне. Једном смо сједили сви заједно са дежурном сестром и кроз причу нам је открила да се прави прва родитељска кућа у РС за дјецу обољелу од малигних болести. Тада нисмо били свјесни шта је то у ствари. Како су дани пролазили, она је била завршена. Добиле смо одобрење од докторице да можемо да се уселимо у њу, гдје су могли да нам дођу тата и сека и да буду с нама.

Тамо су нас дочекале Катица и Александра које су јако добре особе. Ушавши у ту кућу добиле смо осјећај да смо код своје куће. Била сам далеко од болнице, а у ствари ме је од ње дијелило само пар метара. У кући смо имали учионицу за похађање наставе, кухињу, велику играоницу, своју собу, велико игралиште. Изгубила сам осјећај да се лијечим, да сам уопште болесна. Била сам окружена људима који су имали разумијевања и када сам била нервозна, нерасположена, кад сам се смијала, а и плакала.

Дјеца су се играла заједно, а родитељи су пили кафу, дружили се. Једноставно смо се препустили тој љепоти што нас је снашла. Многе празнике смо прославили ту, али са сестром и татом. Моје лијечење се завршавало лијепим крајем. Моје терапије су постале прошлост. Нажалост, од свих лијекова који су били јаки добила сам хроничну гљивицу на

плућима која се зове аспергилус. Редовно долазим на контролу и све је у реду и са њом. Сад сам већ велика дјевојка, имам 12 година. Кроз живот морам да идем даље, да се борим као и досад. За све болесне другаре сам ту, за савјет или било шта друго. Моја болна тачка је била моја коса, коју сам, нажалост, морала два пута да шишам на одјељењу због опадања и терапије.

Недавно сам се ошишала и косу сам поклонила за прављење перика за дјecu која сада примају терапију и боре се са болешћу. Знам колико им то значи. Моје мало њима значи пуно.

Матеја Раилић, 12 година

Наша борба креће у јануару 2012. године. Дијете које до тада није ишло никада доктору изненада је добило температуру и жали се да је боле зглобови на рукама. Тада је имала само двије године и два мјесеца. Али њена болест није питала за године. Отишли смо доктору, али ништа пуно нам нису могли рећи. На мој захтјев смо добиле упутницу да идемо на УКЦ Бања Лука.

Тамо нас је у пријемној амбуланти дочекао диван педијатар. Прегледао је Матеју, узео њене налазе да погледа и послао нас на Одјељење хематоонкологије. Горе нас је дочекао тим доктора са проф. Предојевић на челу. По налазима су могли да виде шта је у питању. Прегледали су Матеју, урадили јој налазе, нешто мало касније су јој вадили и коштану срж. Тај налаз је био кључан за њу, он је требало да потврди њихову сумњу.

Смјестили су нас у болничку собу и укључили су Матеји инфузију. Након неколико сати проф. Предојевић је ушла у собу да би ми саопштила да је ријеч о акутној лимфобластној леукемији АЛЛ. Око мене се тада земља окренула. За ту болест сам чула и моје информације су биле тада само - смрт. Онда је у смјену дошла предивна сестра Сњежа која је видјела мене уплакану и само је рекла да је

ово одјељење гдје се 100 одсто лијечи леукемија. За мене је то била само прича упразно, односно једна врста утјехе. Дани су пролазили Матеја је примала терапије, била послушно дијете које није одбијало да пије своју терапију, није се бунила што је била везана за болнички кревет.

Моје мисли су биле на двије стране у болничкој соби и код куће гдје ми је остала једна малена беба од осам мјесеци. У болници смо стекли доста пријатеља како Матеја тако и ја. Били смо подршка утјеха и неко ко је био ту кад год затреба за кафу, за причу, раме за плакање. Тих кобних девет мјесеци су прошли у најбољем реду, завршили смо своје терапије. Остале су нам само контроле које су пролазиле у најбољем реду.

Нажалост, наша прича се ту не завршава. Матеја је кренула у први разред и само неколико дана пред крај првог полугодишта опет добија температуру. На њеној десној ногици је била једна модрица. У школи би ми учитељица говорила како је посљедњих дана јако уморна и поспана чак је знала на столици да заспи. Одвела сам је да вади налазе па сам звала одјељење. Јавила ми се др Бањац рекавши да дођемо одмах.

Тада, не размишљајући шта може да буде, нисам била претјерано забринута. Дошавши на одјељење, када сам угледала сва лица која су

изгледала тужно и забринуто одмах сам знала колико је сати. Одмах су јој вадили коштану срж и долазак професорице Предојевић на врата ми је говорио све. У себи сам само говорила да ми не каже оно најгоре, али је само изустила: „Матеја има рецидив акутне лимфобластне леукемије“. Сјела сам на кревет и поново ми се руши свијет.

Дани су пролазили, терапије су биле све јаче и јаче, моја Матеја је била велики борац који се борио као одрасла особа, а имала је само шест година. Ниједан дан није показивала да јој је тешка та њена борба. Било је успона и падова, али смо се бориле и нисмо одустајале. Уз нас су били тајо, сека Суза, сви запослени на хематоонкологији, другари које смо упознали на одјељењу, а који су се борили исто као и ми, лавовски.

Матеја је била кандидат за трансплантацију коштане сржи. Њени блокови терапија су трајали по десет дана. Њена борба за живот није престајала. Моју тугу и мој пад није гледала. Одлазила бих у купатило, исплакала се и изашла. На мој бол је само говорила: „Мама све ће бити у реду.“ Болио ју је њен губитак косе по други пут исто као и мене. Утјеху је тражила видјевши да су сва дјеца око ње иста као и она, без косе. Дружили смо се сви заједно чак смо и празнике славили заједно. Наших девет мјесеци је прошло брзо без комплика-

ција икаквих и наше мучење је спало само на фазу одржавања и на контроле. Након пар мјесеци остала сам трудна са трећим дјететом. Нашој срећи није било краја. Одлучили смо се за треће дијете да бисмо помогли Матеји матичним ћелијама. Давида сам родила у Београду уз помоћ професорице Предојевић која је све средила да мој пород буде тамо. Пород је прошао у реду, матичне ћелије су остављене. Дан, 30. новембар 2017. нам је свима био дан кад смо се родили. Наш Давид је стигао на свијет да би спасао своју сестру.

Послије шест мјесеци Матеја добија температуру која траје мјесец дана. Отишли смо поново у болницу. Овај пут смо имали част да будемо становници Родитељске куће „Искра“. Тамо смо дочекане са пуно љубави коју смо добили од Катице и Александре. Сви су били одушевљени Матејом и Давидом.

Тада јој је извађен налаз на гљивицу који је стигао након мјесец дана и био је позитиван. Утврђено је да има хроничну гљивицу аспергилус. С том се гљивицом и дан-данас бори. У Родитељској кући нам је било као код наше куће. Нисмо имале осјећај да смо уопште у болници. Имале смо своју собу, кухињу, велико двориште, велику играоницу која је била опремљена са доста играчака, учионицу гдје су дјеца похађала наставу. Наше кобне дане

храбре приче - рената

претворили смо у лијепе. Драго ми је да Република Српска има изузетно добре хематологе за дјecu и педијатре. Нажалост, упознали смо их на ружан начин и на ружном мјесту, али ипак смо захвалне Богу на њима. Пријатељства многа смо сачувале. Нема дана да се не чујемо с неким. Једноставно то нам је постала друга кућа.

Рената Раилић

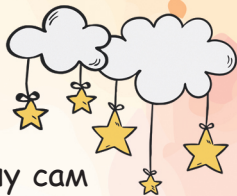
Прије неколико година све је било много другачије, јер сам живјела потпуно другачији живот и зато сматрам да то треба негдје да запишем. Иако нисам добра у писању састава, веома лако могу пренијети емоције на хартију, те вјерујем да некоме може бити од велике користи.

Све се промијенило прије шест година. Био је то чудан дан, испуњен неком суровошћу и тужним осјећањима. Међутим, за мене је све било некако исто, осим тога што је моја породица била јако брижна према мени. Угађали су ми и бринули се о мени као никада до сада. Знала сам да нешто није у реду, јер им је из лица, колико год то покушали сакрити, исијавала туга и забринутост.

У почетку када су ми рекли: „Бићеш у болници седам мјесеци, све ће бити добро“, стварно сам то и очекивала. Нисам знала шта слиједи и мислила сам да ће након тог времена све поново бити нормално. Међутим, није, било је баш супротно. Сваким даном сам се осјећала све горе и горе и у мене се улијевао невиђени страх. Мисли су ми постале „црне“ и на све сам гледала с дозом презира.

Што је најгоре, како је вријеме пролазило, доктори су ми стално продужавали останак у болници. Међутим, онда сам схватила да не

могу живјети на тај начин. Снагу и јачину сам пронашла у Богу и почела сам вјеровати да ће се све завршити и бити добро. Како сам била старија, знала сам да ће бити тешко, али то ми је давало још већу снагу да идем напријед. Понекада сам се осјећала чудно и срамно када ходам улицом без перике или мараме, а људи као да су видјели духа, буље у мене. Али и на то сам се навикла, јер сам схватила да све што се ријетко виђа у људима буди чудно осјећање.

Данас, након дугог периода проживљене патње, то више и не сматрам патњом. Веома сам поносна, што сам баш ја, та мала дјевојка која се изборила са свим мукама на свој начин и што сам данас здрава и срећна. Око мене су сада прави пријатељи и људи које волим, који су и тада, у том тешком период, били ту. Никада немојте слушати друге како вам говоре да нешто не можете, јер ако ви довољно вјерујете у себе, можете све.

Милица Јаћимовић, 17 година

Свој седми рођендан прославио сам у болници јер сам тада имао леукемију. Баба, деда, тетка и тата стајали су на тераси и с друге стране прозора гледали су ме како дувам у рођенданску свијећу. Касније сам поклоне које сам добио показао Срђану који ми је тада био најбољи пријатељ. Њега сам упознао у болници и заједно смо проводили поподнева у игри. С мамама смо излазили у шетњу по кругу болнице. Највише зато да уберемо муницију - зелене џанарке којима смо послџе на тераси одјељења гађали гумене фигуре. Скупљали смо празне шприце, пластичне цјевчице и све друго што је остајало након прегледа и терапија. Све нам је то било ново, необично и занимљиво и с успјехом смо све те ствари камчили од најбољих сестара на свијету, које нису знале како да нас одбију. Онда бисмо их данима лијепили селотејпом и правили пушке, топове, тврђаве, свемирске бродове и све чега смо могли да се сјетимо. Сјећам се да смо возили трке бициклима кроз ходник одјељења, играли се каубоја и Индијанаца и гледали стално исте цртане филмове са видео-касете. Најмање смо размишљали о болести.

Сваки дан с нестрпљењем сам ишчекивао вријеме посјете да ми дођу баба, деда, тетка и

тата. Они су нам били једина веза са животом изван болнице. Увијек сам добијао играчку или неку другу занимљиву ситницу, причали су нам шта има ново код куће и у граду.

Мама је била са мном све вријеме. Играли смо се познатих игара, смишљали неке нове, хранили голубове и давали им имена, бројали аутомобиле, читала ми је много и причали смо о свему, понекад и о болести. Забављали смо се играјући „сега“ и „плеј стејшн“ игрице на старом црно-бијелом телевизору. И понекад је и поред свих терапија, контрола и прегледа изгледало као да смо код куће.

Докторица Јелица сваки дан ме је прегледала, а ја сам њој постављао загонетку из „Микијевог забавника“.

Мама ми је „Микијев забавник“ читала увијек уз доручак и кад год нисмо знали шта да радимо. На почетку лијечења били смо у болници у Београду и имали смо само један забавник. Њега смо прочитали безброј пута и још се сјећам те приче која се звала „Шта то крије Нанапур“.

У Београд су ме заједно с мамом слали неколико пута. Терапије које сам добијао имале су разне лоше и по живот опасне нуспојаве, које тада нисам схватао. Иако је и баба ишла с нама и доносила нам све што нам је требало, ја сам само чекао да дође вријеме да се вратим у нашу болницу и видим позната и драга

лица докторица и сестара с одјељења. Оне су увијек имале стрпљења за моја питања и времена да ме пусте да предахнем кад бол поста- не прејак.

Док си у болници све боли - лумбалне, кошта- не, бесконачно бодење у потрази за једином преосталом добром веном која ће издржати терапију, афте, повраћање, кости, ноге, руке, стомак, грло, ходање, лежање, спавање...

Свако јутро долазили су из лабораторије да нам ваде крв. У почетку сви плачу, послије још спавајући само пружиш руку испод покривача. Некако се навикнеш на бол, па иако си дијете више и не плачеш, или ако плачеш, онда то радиш тихо да други не чују.

Након завршеног болничког лијечења дуго сам још контролисао крвну слику, пио терапију и ишао на прегледе. Нису ми тешко падале ни честе лумбалне пункције, јер тада нисам морао ићи у школу, што је било добро.

Данас сам здрав. Схватио сам одавно колико је опасна леукемија од које сам боловао и да је много тога могло поћи по злу и завршити лоше. Све што сам прошао ојачало ме је и промијенило, али ми је донијело и позитивна искуства и неке добре успомене. Сјећам се само оног лијепог, а оно ружно с временом се заборави.

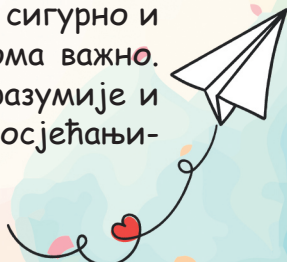

МОЈЕ ИСКУСТВО

Моје име је Катарина. Имам 15 година и похађам први разред Гимназије у Источном Сарајеву. Лијечила сам се од леукемије прије скоро једну деценију. Била сам мала, тако да се многих детаља најбоље не сјећам, а и у тим тренуцима нисам баш ни схватила озбиљност ситуације.

Можда ће чудно звучати, али када бисте изузели сва боцкања и губитак косе, за период лијечења ме вежу само лијепе успомене. Најприје због саме љубави и пожртвованости моје мајке која је читаво лијечење провела са мном, а затим и због пажње коју сам добијала од медицинских сестара и докторица. Иако сам имала само шест година и данас се сјећам сваке сестре и сваког моментаведеног са њима, а и са другом дјецом. Упознала сам много другара током лијечења и са неким сам и данас у контакту.

Али већину мојих пријатеља сам управо упознала на рехабилитационим камповима које наше удружење одржава сваке године. Ови кампови ми посебно значе, као и свој другој дјечи која су прошла кроз исто или слично обољење. На камповима се осјећам сигурно и прихваћено, што сматрам да је веома важно. Знам да ме ту свако у потпуности разумије и поистовјећује се са мном и мојим осјећањима.

ма. Такође, поред тога се забављамо, учимо нове ствари и посјећујемо разна мјеста. Морам да поменем да сам поред кампова у Србији и Босни и Херцеговини, 2019. године отишла и на камп у Италију, у Фиренцу. То је дефинитивно било једно од најљепших искустава у мом животу, које ћу вјечно памтити.

Колико год тешко и страшно било само лијечење, оно је имало огроман позитиван утицај на мене данас. Отворило ми је очи, као и мојој породици и пружио многе прилике у животу, за које се нисам могла ни надати.

Још да напоменем, да сам за ових десетак година научила скијати, пливати, завршила сам основну музичку школу, редовно тренирам, планинарим..., уживам у животу као и већина мојих вршњака.

Катарина Кујача

Ја сам Данијела Стојчић, имам 18 година и живим у Бањој Луци. Прије осам година отклоњен ми је тумор на мозгу и моја прича почиње тада. Након операције сам боравила у Београду три мјесеца, због радио и хемио терапија. Кроз цијели тај период била сам весела као свако дијете, да нисам косу изгубила нико не би помислио да се лијечим од једне тако опаке болести.

Захваљујући мојој породици, пријатељима и околини која ме је подржавала, ја сам кроз тај најтежи период прошла као лавица. Била сам превише мала да схватим неке ствари, али сам била велики борац. То ми је доста олакшало лијечење, јер сам се увијек освртала само на оне позитивне, никад на негативне ствари.

Та три мјесеца у Београду су ми прошла јако брзо јер сам сваки дан имала неке активности. Поправљала сам своју моторику играјући се са вршњацима, шетајући се Кнез Михаиловом улицом, Калемегданом, шопинг-центром „Ушће“ и многим другим. Посјеђивала сам и околна мјеста, манастире, Фрушку Гору...

Уз моје родитеље који су све то вријеме провели са мном, сестре, тетку и остале пријатеље који су ме посјеђивали, нисам се уопште осјећала као болесно дијете. Подршка ми је много значила и имала сам је у сваком сми-

слу. Након повратка кући после терапија, прва ствар коју сам хтјела да урадим јесте да одем на село код баке и дједа. Наставила сам да идем на терапије у Москву. Ријеч је о терапијама за имунитет које су на биљној бази. Терапије су ми много помогле, тако да сам већ 20 пута одлазила у Москву, све до 2019. године. И даље бих ишла да ме корона није спријечила.

Након повратка из Москве, вратила сам се у школу. Нисам могла све одједном да постигнем, требало ми је времена да се поново привикнем. Моји наставници и другари из школе су ми били велики ослонац и захвална сам им за све што су урадили за мене.

Захвална сам прво својим родитељима који су били уз мене све вријеме, сестрама које су ме посјећивале и поред школе и факултета, тетке која ме је посјећивала викендима и још многим пријатељима.

Сада завршавам Средњу економску школу у СШЦ „Гемит-Апеирон“ и након тога планирам да упишем правни факултет. Поносна сам на себе, због свега што сам прошла досад и због онога што сам постала. Дружим се, бавим се многим ваннаставним активностима. Активан сам члан „МладиЦа“, волонтирам у Удружењу родитеља дјеце обољеле од малигних болести „Искра“ и тако помажем дјечи која се лијече.

Желим да им пружим подршку тако што ћу с њима да проводим вријеме, да се играмо, причамо и да им барем мало олакшам овај тешки период својом позитивношћу и својим искуством. Они су наши мали хероји.

Уз праву подршку, вољу и вјеру све се може! Будите позитивни, јер како кажу, како зрачиш, тако привлачиш! Шаљем подршку свима који се лијече од ове опаке болести, и онима који су, нажалост, изгубили своје најмилије услед болести.

Зовем се Дејан и моје лијечење у Клиничком центру је почело када сам имао 16 година. Моја дијагноза је била Хочкин лимфом трећег степена. На почетку сам се осјећао збуњено, али сам све вријеме био позитиван и оптимистичан захваљујући подршци коју сам добијао од породице, медицинског особља и наших дивних Катице и Александре. Током лијечења било је пратећих компликација које сам успјешно превазишао уз поштовање свих савјета и инструкција љекара са одјељења. Након примљене терапије сам одлазио у Родитељску кућу, која је за мене била други дом. Ту сам се дружио са осталом дјецом и тако ми је вријеме брже пролазило.

Много су ми значили и часови проведени на креативним радионицама са Наташом и разговори са Катицом и Александром.

Данас, четири године након изљечења, имам 20 година, водим здрав живот, храним се здраво и активно тренирам SW. Ускоро завршавам средњу медицинску школу и чекам своју прилику да помажем обољелим особама.

КАД БИ ЗЛАТНА РИБИЦА ИСПУЊАВАЛА ЖЕЉЕ

Одрасли људи се често изгубе у свакодневици живота. Несвјесни да дани и мјесеци пролазе, чврсто се држе својих рутина. На промјене и не помишљају. А зашто би? Баш су се лијепо уходали у свој посао, слободно вријеме им одговара баш тим данима, а имају и хобије који их испуњавају. Наизглед, живот за пожељети. Посматрајући одрасле, дјеца уче и стичу навике од малих ногу. И ја сам окружена узорним људима.

Зовем се Катарина, ученица сам. Школу свим срцем волим и сматрам је другим домом. Шести сам разред, а то је нама, дјеци, веома важна степеница на путу одрастања. Са нестрпљењем и донекле са страхом ушла сам у свијет виших основаца и спознала чари нових предмета. За једног одликаша који учи ради знања, а не ради оцјена, то је чаробан свијет. Радну седмицу сам прилично успјешно организовала - припреме и одласци у школу, слободно вријеме уз књигу, филм или сликање пејзажа, те повремени одласци на фолклор. Била сам задовољна собом, личним успјесима и својом рутином коју сам сама-осмислила.

Међутим, као у филмовима заплет дође сам од себе, неочекивано и са хладним временом,

кад се најмање надаш. Зимски празници про-
ђоше у породичној идили, а ја сам се осјећала
изузетно расположено и добро. Нисам дозво-
лила да ми расположење квари повремени бол
који се јављао у кољену. „Имам 12 година и
развијам се. Сад коначно у висину, надам се“,
размишљала сам. Ипак, није било баш тако као
што сам замишљала. Један сасвим обичан
преглед код ортопеда помјерио је тло под
мојим ногама.

Почели су да се нижу разни прегледи, а поне-
кад ми се чинило да им нема краја. „Они нешто
крију од мене“, помишљала сам сваки пут када
сам видјела забринут израз лица мојих роди-
теља и љекара, а нарочито кад је заказан пре-
глед и снимање у Београду. Зар због малог
бола у кољену да идем у Београд? Зар се тамо
не иде ради шетње Калемегданом, зоолошким
вртом и ради уживања у шопингу са сестром?
Ни слутила нисам да ће управо Београд поста-
ти мој други дом од тренутка када мој бол у
кољену добија своје име и дијагнозу - остео-
сарком. Емоције су навирале у бујици.

Да ли ће се једно дванаестогодишње дијете
знати носити са чињеницом да му је безбриж-
но, разиграно дјетињство прекинуто и да се
мора ухватити укоштац са том болешћу коју
многи не воле ни да спомену наглас? На тре-
нутак мисли ми постају пусте као Сахара, а
онда одједном као кад пустињска олуја у

ковитлацу донесе милионе зрнаца пијеска, у мојој глави се усковитла мноштво питања. Истог трена одлучих да желим знати све о том страшном остеосаркому, невидљивом непријатељу да бих га успјела побиједити.

Од ријечи „тумор“ људе обично хвата језа прожета страхом. Видјела сам тај страх и очај у очима својих родитеља и забринутост на лицима љекара, али они још нису знали колико сам ја храбра и одлучна у намери да побиједим болест. Храбро сам заузела став против непријатеља, потпуно спремна за борбу и окружена најјачом, највјернијом и најснажнијом публиком.

Пред важне битке замишљамо жеље и износимо своја надања. Када би златна рибица заиста могла испуњавати жеље, ја бих замислила само једну жељу, а не три. Жељела сам, желим и вјерујем истински да ћу оздравити.

Одважно сам пригрлила своју нову рутину. Њу углавном чине терапије на Институту за онкологију у Београду. Оловку у руци су замијениле свакодневне медицинске брауниле и игле. Књига се нисам одрекла, а у тренуцима када повратим снагу након хемиотерапија, читам и потпуно заборавим стварност изгубивши се у свијету Харија Потера. Моја битка, мој метлобој још траје, а ја успјешно задајем најјаче ударце свом непријатељу, који ће пасти поражен пред моја кољена. Између очаја и наде,

бирам наду да ћу се здрава вратити у школску клупу и да ћу још барем мало моћи уживати у дјетињству.

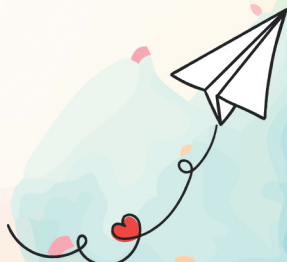
Праве животне вриједности сам спознала са дванаест година. Можда је рано, можда није фер, али је тако. На том путу спознаје вриједности и значаја подршке нисам сама. Можда се моји мали саборци са Института за онкологију и ја не боримо на исти начин и са истом снагом, али сви имамо заједнички циљ, а то је победа. На мање од тога не пристајемо.

Катарина Малчић

Ја сам Лука и спремам се да сутра славим шести рођендан. Осјећам се добро и снажно. Тренирам фудбал, идем у вртић и похађам припремну наставу за почетак школе, као и сва дјеца. Међутим, за разлику од мојих другара, ја сам посљедње три године био одсутан од свих тих активности. Борио сам се за живот. Са три године сам оболио од леукемије. На лијечењу у Бањалуци сам провео нешто више од годину дана, па сам лијечење наставио у мом Требињу. Сада одлазим у Бањалуку на редовне контроле и много волим Шефицу, Бањац, Драгану, Катицу, Зоку, Сузу, Љиљу, Мику, Бранку... као и све другаре које сам тамо упознао. Никада нећу заборавити родбину и пријатеље који су ме обилазили у Бањалуци и помагали нам.

Наша најтежа борба почиње мало прије Лукиног трећег рођендана. Борба за Лукин живот. Зовем се Драгица и мајка сам „малог Луке“. На врло подмукао начин болест је напала Луку. Тек послѣ три мјесеца љекари су успјели да је нађу. Узела му је сваки атом снаге и неколико килограма. Имао је велике болове у ногама, ноћима плакао, имао температуру... Двије жлијезде, на врату и на лицу код ува, су расле... Након многих прегледа спас и праву дијагнозу сам потражила у Бањалуци на Одјељењу дјечје хематоонкологије у Клиничком центру на Паприковцу.

Прва контрола крви је скоро све показала. У том моменту није било других пацијената на одјељењу, па никакве утјехе нисам имала. Цијели свијет ми се срушио јер о леукемији нисам знала скоро па ништа. С временом је бивало лакше иако су терапије биле теже и теже. Навикли смо да се боримо и тада болница постаје наш дом.

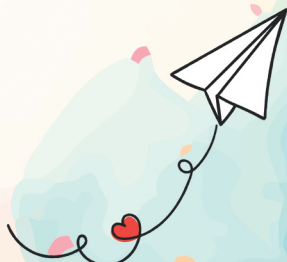
Све љекарке, сестре и особље улагали су максималне напоре да излијече Луку, као и сву другу дјecu. Уз нас су све вријеме били моја мајка и старији син. Боравили смо у Родитељској кући код болнице, заједно са другим породицама и дјецом обољелом од рака. Прошли смо све јаке терапије, најјаче

због високог ризика АЛЛ-а, пункције, губитак косе, мијењање лика и килаже из крајности у крајност, све кризе, сепсе, трансфузије и зрачење мозга на крају. Осјећали смо се сигурно у близини болнице, али смо и по доласку кући почели да се навикавамо на удаљеност и савладали све страхове, а борбу смо наставили терапијама одржавања.

Послије годину дана и те терапије су остале иза нас, а након још годину дана све изгледа као да ништа од овога није било... Нема више нервозе, лошег апетита, физички изглед враћен у потпуности, а тек осмијех, срећа, снага, раздраганост, права дјечја... Остало је још три године контрола послије којих се надамо да ће све остати само успомена на велику побједу.

Ово је наша прича, прича породице Митровић. Све је почело у новембру 2016. године, појавом увећане лимфне жлијезде испод пазуха, код нашег четворогодишњег сина Андреја. Испитивање је трајало годину дана, док нисмо дошли до дијагнозе. Наш весели и раздрагани дјечак је боловао од Хочкиновог лимфома.

Никада нећемо заборавити дан када нас је докторица у Тузли загрлила и рекла од чега наше дијете болује. Тим даном наш живот се промијенио, у том тренутку нам се срушио цијели свијет. Много пута смо помислили да је то само ружан сан из којег ћемо се пробудити, али, нажалост, то се није десило. Ухватили смо се укоштац са стварношћу, погледали у своје дијете и кренули у тешку и дуготрајну борбу са болешћу. Снага и подршка коју смо добијали од породице и пријатеља, била је наше оружје у тој борби.

Са својих пет година, Андреј није схватао од чега болује. За њега је то била непознаница. Док је трајало лијечење, у Родитељској кући „Искра“, упознао је много другара, који су пролазили кроз исто, као и он. Заједно су проводили вријеме, дружили се и на тај начин олакшавали себи тешкоће кроз које су пролазили. Неизмјерна љубав и подршка коју су добијали

од управнице Родитељске куће „Искра“ Катице и дјечјег психолога Александре, много им је помогла на њиховом путу излечења. Позитивну енергију су преносиле и на нас родитеље, увијек су биле ту за свакога од нас. (И дан-данас испрате сваку нашу контролу, и сваки наш налаз.) Неизмјерно им хвала на томе. Хвала и докторицама и сестрама са Одјељења дјечје хематоонкологије на подршци и разумијевању.

Након годину и по дана лијечења, наша борба је успјешно завршена. Од тога је прошло три године. Андреј је сада деветогодишњи дјечак који највише воли да проводи вријеме играјући се са својим млађим братом, али и са другарима из разреда. Увијек насмијан, не одаје утисак да је некада био болестан. Ми смо се вратили нашој свакодневици иако смо у тренутку првог суочавања са болешћу мислили да живот више никада неће бити исти.

Надам се и искрено вјерујем да ће ова наша тешка, али и успјешна прича дјеловати охрабрујуће на родитеље, али и дјецу која, нажалост, пролазе кроз исто кроз што смо ми прошли.

И на крају заједничка порука од породице Митровић - борите се, гледајте само напријед и дружите се са позитивним људима. Успјех неће изостати!

Ја сам Анђела, имам 17 година и нећу причати о болести. Нећу рећи ни дијагнозу, ни колико сам лијечења прошла. Причаћу вам о емоцијама које сам осјетила и о промјенама. Првих неколико дана сам порицала, имала сам осјећај да сањам и да ћу се пробудити и ничега неће бити.

Када сам одбројала превише дана, схватила сам да ипак није сан. Кад је бол завладао, придружила се и госпођа Љутња. Сва та питања зашто сад и зашто ово. Нисам се питала зашто ја, јер сам одмах помислила боље ја него неко други.

Госпођица Тугица је увијек била ту, некад мање некад више, а често превише. Ситуацију сам полако прихватила уз госпођицу Тугицу. Поред свих страхова и емоција које не могу бити лијепе не знаш више шта да мислиш. Нисам вољела те утјехе и савјете од људи који нису знали како се осјећам.

„Биће све добро, јака си, мисли позитивно, проћи ће...“, и остале стандардне утјехе које сам знала. Драже ми је било чути да је неко уз мене и да жели да се осјећам сигурно. Нису ми биле потребне формалне утјехе и паметовање како треба да се понашам и осјећам.

Све вријеме сам осјећала страх, али не од болести него од промјена. Све се мијењало.

храбре приче - анђела

Живот, тијело и навике, а ја то нисам хтјела.
Све у свему ништа од овога нисам хтјела, али
виша сила јесте и драго ми је што јесте.
Драго ми је за све кише које су пале. Драго ми
је за све ломове и туге јер сам се саставила
љепше него прије, сијам јаче него сунце.
Научила сам да се не љутим на себе, на друге,
да не будем строга и да бринем за себе.
Свима вам желим да поред свега лошег
извучете и нешто добро и будете срећни.
Научите да будете захвални па и за тако лоше
искуство јер ко зна шта добро носи.

Јако је тешко присјећати се свега кроз што смо прошли, размишљати о свим тешким тренуцима, а још теже и скоро немогуће ријечима описати осјећаје и тежину ситуације у којој смо се нашли. Сваки родитељ брине за своју дјецу и када су најздравија, заболи нас када се нешто лоше догађа, трудимо се да помогнемо на било који начин.

Родитељи дјеце обољеле од малигних болести могу да разумију једни друге, ту тугу, бол, страх, стрепњу тачно знају само они који су то доживјели и осјетили на својој кожи. Надам се да ће наше приче и искуства помоћи неком ко се сад тренутно налази у истој ситуацији. Да чују ријечи подршке, да знају да нису сами, да нађу утјеху и наду да ће све бити добро и да вјерују у оздрављење.

Послије неколико дана претрага на Одјељењу дјечје хематоонкологије докторица нам је саопштила дијагнозу. Иако сам имала осјећај да нешто није у реду нисам била спремна да чујем да је дијагноза тако тешка, акутна лимфобластна леукемија.

У том тренутку први пут у животу тачно сам осјетила оно кад кажемо да смо ван себе од шока, једноставно сам нестала. Још увијек некад кад се пробудим, помислим да ли се то стварно десило или је само ружан сан. Било је

потребно пар секунди да се саберем, знала сам да је пут који треба проћи претежак и да морам бити ту за своје дијете. У првим данима послије тог сазнања мени је значило да чујем од докторица и медицинског особља што више информација, шта да очекујемо, какав је ток и процедура лијечења. Највише ми је значио разговор са мајком која је ту већ неко вријеме провела, њени савјети и разговор ми је улио снагу за даљу борбу. Потребно је заиста доста снаге и присебности да бисте се изборили са свим што вас очекује у току лијечења.

Да бисте издржали ту сурову стварност која вас притишће и гуши и да бисте задржали разум и оптимизам свима нам је потребан разговор са психологом. У складу са узрастом дјетета колико год је могуће пробајте објаснити шта се дешава и припремити дијете за све што га чека. Постепено, корак по корак, јер ни ви ни ико други не може да вам каже тачно како ће бити. Само дан по дан да прође, и да прође што лакше и безболније.

Моја дјевојчица је била довољно велика да схвати да је болесна и да је све ружно кроз што пролази потребно да би оздравила, а ипак је била и довољно мала да не схвата заправо у коликој је опасности. Кад помислим како је храбро издржала све, њен сваки осмијех и у најтежим моментима био је покретач снаге. Борите се за највредније што имате у животу и

ништа вам није тешко, само једна је опција - да стојимо уз њих и да им пружимо сву нашу љубав, помоћ, подршку.

Сада када је прошло неко вријеме од завршетка лијечења и даље је присутан страх и стрепња. Ми смо ту да пазимо на сваку промјену коју примијетимо на дјетету. Доста времена треба да прође да се опустиш, да размишљаш тако да је све ружно иза нас.

Својој дјечи ћемо увијек бити подршка и даћемо им вјетар у леђа да наставе са игром, учењем, да расту и да се развијају. Иако никад више на живот нећемо гледати истим очима као прије болести, живот иде даље и сваки дан треба славити.

Деветог августа 2018. године враћао сам се својој кући од тетке. То јутро сам се осјећао јако лоше, па су ме мама и тата одвели у болницу. Из болнице доктор ме је послао на дјечје хематоонколошко одјељење. Тамо сам био пет дана и тачно на мој рођендан, 14. августа 2018. сазнао сам да имам болест крви (ЛЕУКЕМИЈУ).

Сви смо били јако тужни поготово моја мама и мој тата. Тада сам почео користити разне лијекове и редовно сваки дан вадити крв и провјеравати крвну слику.

Од када сам добио леукемију доктори су ми забранили све и једну врсту грицкалица и слаткиша, да бих што прије оздравио. Послије пар мјесеци коришћења разних лијекова почела је да ми опада коса. Наравно да сам био тужан због тога, али ми је било у интересу да што прије оздравим.

Моја мама је већином била са мном у болници. Тата, брат и сестра су нам сваки дан долазили у посјету и увијек су ми били највећа подршка. Ко год да дође у посјету морао је бити на балкону јер унутра нико није смио да уђе. Много људи ми је долазило у посјету. Тамо ми никада није било досадно, увијек сам имао неку занимацију, а то је већином било цртање и слагање лего коцкица.

Тада су ми то биле највеће занимације. На одјељењу сам, такође, имао много пријатеља, тако да смо се увијек дружили. 2019. године за Нову годину сам добио „Play Station 4“ од татиних пријатеља. Тада сам био јако сретан. Када сам имао леукемију нисам могао ићи са другарима у нормалну школу, него сам ишао у приватну учионицу у Родитељској кући "Искра". У Родитељску кућу су долазила сва дјеца која су била на дјечјем одјељењу. Најгора ствар у току читавог лијечења је то што нисам могао да будем са својом породицом и пријатељима. Због тога сам био јако тужан и било ми је јако досадно без њих. Прошла је скоро година од када сам завршио са лијечењем. Сада сам много сретан што је то све прошло. Често помислим на дјецу која сада пролазе кроз процес лијечења и помолим се за све да што брже и безболније оздраве. Коначно радим што и прије, идем у школу и дружим се са другарима и породицом. Захвалан сам на подршци коју су ми свакодневно пружали јер ми је дала снаге и вјере да ће то да прође.

Максим Франта, 12 година

храбре приче - дражен и драгана

ЖИВОТ

Све је то живот рекла бих као посматрач, али тог тренутка када смо сазнали дијагнозу коју нам је дијете имало, немам ријечи којима бих описала та осјећања и стање у коме смо били супруг и ја. Шок, невјерица, бунило, мучнина, несвјестица, нада да је неко погријешо, питање гдје смо погријешили, јесмо ли могли видјети неке знакове прије, како даље, шта, која је врста, како се лијечи, колико траје, шта и како рећи дјетету које десети рођендан слави у болници са гостима који стоје на балкону, које не смије да загрли, пољуби...

Онда се окренеш око себе па видиш остале родитеље на одјељењу којима поглед лута на сто страна, само не директно, јер не могу. Немају још снаге да проговоре. Јаки су, прејаки, са осмијехом на лицу забављајући на све начине мале хероје прикопчане терапијама на различитим мјестима на тијелу, зависно гдје је „добра вена“.

Докторице, сестре, особље Родитељске куће „Искра“ које су се максимално трудиле да нас о свему информишу, науче, пруже утјеху, наду, подршку кроз све фазе које смо пролазили и које још трају и оставе траг на сваком члану породице. Сад ће година како је лијечење завршено. Дјечаку је 12 година и већ је стасао

храбре приче - дражен и драгана

у момчину са осмијехом на лицу и радости живота која је само дјечи која су нешто такво прошла својствена.

Идемо лагано дан по дан, радујемо се сваким даном и живимо живот „пуним плућима". Промијенили смо се сви у његовом окружењу. Сада смо јачи, захвалнији, радоснији, брижнији и са више разумијевања, што нас чини богатијима.

Пријатељства и познанства која смо стекли са саборцима у том периоду су за живота. Хвала, хвала, хвала, поновим сваки дан и помолим се за све који кроз нешто такво пролазе. Да издрже, да ће и то проћи као што у животу све дође и прође. Ништа не траје вјечно иако се у тренуцима чини да је вријеме стало. Срећа, па снага коју нам те мале ручице, ножице, окице дају, помаже нам да се издигнемо изнад свих слабости које као родитељи, по стеченој титули, неминовно имамо.

Дјеца су чудо често можемо чути. Ова су посебно чудо мајке природе и хвала им на лекцијама које од нас праве боље људе.

Дражен и Драгана Франта

Све се почело дешавати на крају 2019. године. Ишло је добро, школа почела, генерално је ве добро ишло, у то доба сам тренирао calisthenics, учио да стојим на рукама, зезао се с друштвом. И тако дан за даном, полако почињем да осјећам бол у десном тестису. У почетку нисам мислио да је озбиљно, али бол није престајао. Одлучио сам рећи то мами јер је бол био сталан. Отишли смо доктору одмах сљедећи дан. Разреду сам јавио да касним незнајући да у школу нећу ићи скоро годину дана.

Одлазак доктору је прошао мирно, докторица нас је упутила на Урологију, а нама је рекла да је то вјероватно нека упала. На Урологији су доктори одмах препознали да је ријеч о раку, али су то крили од мене. Послали су ме да урадим туморске маркере и ултразвук, што је, наравно, потврдило о чему је ријеч. По завршетку ултразвука рекли су ми да изађем и да мајка само остане. Ту сам видио да нешто стварно није како треба.

Излази мајка са сузама у очима, а ја почињем да испитујем шта се дешава. Не сјећам се ни ријечи шта је рекла, знам само да сам питао да ли је изљечиво, али се не сјећам шта ми је рекла. Тада сам у глави имао мало времена да прихватим оно што се дешавало, јер од тог

момента онај живот који је био, нестао је. Остављен сам у болници на Урологији чекајући операцију вађења десног тестиса. Ту је почео нови живот, посјете, кесе с воћем, слаткишима, шта год да ми је требало, у том тренутку би ми донијели. А онда је почело и друштво да долази, видјело се одмах ко је ту истински, а ко онако, само да је ту јер се знамо. Захвалан сам свима који су дошли, али више сам обраћао пажњу на оне који су остали до краја. Ту долази у причу другарица, боље речено сестра која је своје вријеме сваки дан мени посветила, без икаквог разлога, безусловно. Знали смо се свега годину дана, показала је да јој је стало до мене.

Ту је била и мајка, као и свака друга, сваки минут уз мене и дефинитивно би ми милион пута теже било да сам све сам морао. И тако дође операција. Све је успјешно прошло и пробудио сам се у кревету с породицом око себе. Почео је опоравак од операције. Ту су већ почеле приче и планови да до краја године у школу кренем. Опет ја, неинформисан, нисам знао да од тога нема ништа.

Успјешно сам се опоравио након неколико дана и било је вријеме да поновим туморске маркере и да радим ЦТ. И тако сједим у кући, долази мајка с резултатима ЦТ снимка са осмијехом на лицу и каже да је све океј, али проблем је што су туморски маркери настави-

ли да расту. Тада смо отишли у Бањалуку. И живот се окреће опет за 180 степени, јер ту сазнајем, након магнетног снимка да има мета-стаза и да је моја борба далеко од завршене. Лоше вијести су свакодневно пристизале, али осмијех је био на лицу, не знам зашто, мајка је стално уплакана била, све је ишло низбрдо. И тако налаз за налазом, сваки показује већ очигледно, а то је да ћу почети са хемотерапијом.

Наравно, Младен необразован зна само да коса опада од тога и то ми постаје главни проблем. У то доба сам био у контакту са неколико блиских другова, слушајући њихове проблеме у школи и у животу схватио сам да то нису проблеми и да једва чекам да опет имам те проблеме умјесто ових. Али свакоме је његов проблем највећи, па сам се трудио да максимално помогнем око тих њихових, не постављајући себе и своје проблеме испред тога. Хемотерапија је почела, било је тешко, мучнине и све остало. Овдје се може завршити прича, послије терапија сам се опорављао да бих наставио са слједећом и тако све укруг док се све није завршило.

Сад ћу се фокусирати на менталне стране свега тога, како је то на мене утицало и како сам се осјећао. Лоше стране одмах да кажем, укратко пакао. Тај осјећај да не можеш ништа да урадиш већ само да лежиш и одмараш се нешто је

најгоре, немоћно се осјећаш. Онда, гледао сам све око мене како уплакани причају, или држе сузе у себи. Тада су дошли и празници, које сам, наравно, све пропустио од Нове године па даље. И то ми је највише и сметало, морао сам да гледам како ми се друштво проводи и ужива у животу у којем сам ја био само неколико мјесеци прије. И тако, свако ко почиње треба да се спреми за многе тешке моменте психички, а и физички, дакле као што сам рекао, пакао.

А онда ту су добре стране, колико год то чудно звучало, има много добрих страна. Прво упознавање нових људи, едукација о самој болести, помагање другима да се они с тим изборе. А ако неко воли пажњу, биће и тога. С временом се навикнеш на све, пронађеш нове ствари да ти скрену мисли. Ја сам срећу налазио у музици, свирању народне, забавне и остале музике, онда видео-игре помоћу којих сам довео свој енглески језик до савршенства, упознао много особа преко интернета с којима сам и дан-данас у контакту.

Болест, колико год да је лоша, толико је и добра, бар ја то тако видим, јер сам имао момената у то доба који ће ми остати у добром сјећању дуго, дуго. И онда долазимо до краја, петак тринаести, мој одлазак кући, сунце сија, ја онако под маском пакујем ствари, идем кући да се полако вратим старом животу који

сада много више цијеним. Одлазим као побједник. Друштво ће имати велики утицај на све то, црни хумор је мени помогао да одржим позитивну енергију међу друштвом, свима сам причао како је добро и наставио позитивно. Једна особа из друштва је знала за сваки детаљ и била највише ту, наравно свима треба захвалити, али увијек ће бити неко ко заслужује тај посебан помен.

А када је ријеч о породици, очекивано су сви били уз мене и свима сам захвалан, и ту свакако постоји особа која је највише била уз мене, то је мајка.

Ко год мисли да не може да пређе преко те болести и не вјерује у себе, и неће, колико год грубо звучало. Није то обична ствар, лако се може све смрћу завршити. Али ако одлучиш гурати јако и вјеровати у живот после рака, бићеш ментално јачи, цијенићеш особе које су биле уз тебе, живот ће да буде љепши, лоша оцјена се не чини више тако лоша, јер си био и видио шта је стварно лоше.

Тако да ето, то је та моја прича за будуће борце. Мени су говорили све ће то проћи, али то је далеко од истине. Никада неће проћи, и не треба. То ће остати дуго усађено у свакоме ко је кроз то прошао, и то на добар начин, као подсјетник кроз шта си прошао/ла и шта си преживио/ла. Хвала на читању и срећно.

Новембар је, ближи се крај године, период када се радујемо празницима. Међутим, то је и мјесец борбе против карцинома тестиса. И баш тог мјесеца сазнамо вијести које нам промијене цијели живот и сам поглед на тај мјесец.

Наша борба с карциномом је почела овако. Почетком новембра наш син нам је сопштио да постоји проблем са његовим десним тестисом. Осјетио је бол при додиру и уочио увећаност тестиса. Нисам ни помислила да би то могло бити нешто озбиљно. Али као и сваки родитељ са страхом размишљате шта би то могло бити. Наш одлазак код доктора је био стресан, али доктор нас је утјешио и добили смо наду да ће све бити у реду. Ту су услиједили свакодневни одласци код доктора, вађење налаза, УЗ прегледи, итд.

Послије УЗ прегледа сам сазнала вијест која је промијенила мој поглед на свијет. Нимало није било лако прихватити вијест од доктора да вам дијете има карцином. Његове ријечи чујем сваки пут када се сјетим тога. Али много значе и ријечи утјехе које сам доктор упути вама и вашој породици. Најтеже је било када сам изашла у ходник с чињеницом да сада ја то треба да сопштим свом мужу и својим синовима. Тада вам је само на памети како рећи

сину да има карцином. Како? Како му објаснити, како ће прихватити? Све то пролази кроз главу док идете према свом дјетету. Он је тада имао само 16 година, али је био довољно зрео да на мом лицу уочи да нешто није у реду. И даље чујем његово питање: „Је ли то изљечиво?“ Тада сам рекла ДА, али кроз главу су ми пролазиле свакакве мисли.

Налази, снимања, али понајвише операција су веома тешки тренуци за вас, али морате бити прибрани и слушати савјете доктора. Јер прије свега, вашем дјетету је најтеже. Он је тај који се бори с тим обољењем. Наравно, и вама је тешко, али сте ви његов ослонац кроз све то. Он у вама види наду и вјеру.

Дан операције је био за све стресан, али хвала Богу, све је прошло у реду. Онда само ишчекујете резултате патолошког налаза. Али врло је тешко ишчекивати нешто чему знате резултат, али ипак у вама постоји нада да неће бити опасно. Након доласка резултата, почиње наша прича на Клиничком центру у Бањалуци. Ту се наставља наша борба. Налази, снимања, претраге, све је то био велики шок за нас.

Долазак у нову средину, гледање свих тих малих (ВЕЛИКИХ) бораца је било веома тешко. Када их видите „везане“ за сталак инфузије, исцрпљене, без косице, све то оставља велики траг на вас. Али тада схватите да нисте сами, да нисте једини који пролазите кроз ту

борбу. Онда слиједи гледање свог дјетета таквог. Свакодневна инфузија, немоћ, одбијање јела због мучнине, а све то због јаких терпија које прима. Убрзо услиједи и први прамен косе на јастуку. Али срећа је кад ваш борац прихвати ту чињеницу и узима машиницу за шишање. Мој син ме је одушевио када је изашао из купатила са ошишаном косом насмијаног лица.

Наравно, то одушевљење се касније претворило у сузе, али сте охрабрени чињеницом да је он то прихватио. Све те тешке мисли вам буду олакшане када из једне собе на одјељењу, у којој сте сами, одете у Родитељску кућу гдје вас је више са сличним или истим мислима. Неизоставна је чињеница да је и особље на одјељењу утјешно, али вам је лакше када попричате с родитељем чије дијете води борбу као и ваше. Та родитељска кућа, не носи цаба такав назив. То и јесте дом у којем сва дјеца треба да се осјећају као код своје куће, да им ништа не фали, да има вас и да је у друштву.

Наравно, не може ту бити као код куће, јер вам фали остатак породице. Али је лакше било када знате да вас ту могу обићи и бити с вама неко вријеме, јер на одјељењу немате ту привилегију да будете с неким. Осим са својим дјететом, особљем и брдом инфузије. Не може, а да се не спомене љубазност особља у

Родитељској кући. Они се према вама односе као да живе с вама цијели живот. С њима дијелите све, и лоше и добро. Добијате савјете од њих како даље, како остати прибран док пролазите бројне циклусе терапија. Неке ствари схватите тек кад неко дијете оде из те куће, срећно, здраво и пуно наде. Али њега замијени сљедећи борац, који ће исто тако једног дана изаћи на та врата као и сва претходна дјеца.

Једног дана је дошао и тај дан да мој син и ја будемо у тој улози да изађемо на та врата као побједници. Лијечење хемотерапијом је трајало четири мјесеца, од децембра 2019. до марта 2020. године. Све то вријеме лијечења је тешко, како за вас и ваше дијете, тако и за цијелу вашу породицу. Моја велика подршка су били мој муж и старији син, који никада нису посумњали у то да ће нешто кренути по злу. Увијек су били ту да нас охрабре, мада ни њима није било лако.

Иза нас су сад бројни контролни прегледи и анализе. Снимања УЗ, ПЕТ-а, магнета и све крвне анализе су прошли у реду. Сваки резултат ишчекујете као и онај први, али сада с већом надом и сигурношћу да ће све бити у реду. Није тешка ни помисао да ће све ово трајати пет година, јер знате да тако осигуравате своју вјеру у то да је ваше дијете здраво и успјешно излијечено.

Пишући ову причу ослободите неки простор у себи, избаците све оно што сте чували у себи све ово вријеме. Сву наду и утјеху преносите на оне који ће ово читати током своје борбе. Зато будите храбри, вјерујте у побједу, не губите наду у то да ћете као и ми изаћи као побједници из ове тешке борбе. Запамтите ви сте огледало и извор снаге за ваше дијете.

храбре приче - илија

Зовем се Илија Самарџић, имам 19 година и живим у Невесињу. Моја прича почиње 2018. године, када сам приметио лимфне чворове у удубљењу код кључне кости. Током посете лекару упутили су ме на рендген и открили да имам тумор величине шаке у грудима. Након тога сам отишао код хематолога који ме је упутио код проф. др Јелице Предојевић, због сумње на лимфом. Тамо су ми открили да имам Хочкинов лимфом у другој фази, али ми је докторица рекла да ће ме излечити.

На Хематоонколошком одељењу сам примио све терапије. Примио сам укупно осам терапија, четири слабије и четири јаче терапије, а након тога 20 зрачења на Радиологији. Овај период док сам примао терапије није био лак. Трудио сам се да се што мање оптерећујем тиме шта се може искомпликовати. На сву срећу није било никаквих компликација. Време које сам провео на лечењу испунио сам са што више здраве хране и активности које волим да радим.

Лечење је трајало око годину дана и за то време смо ја и моји родитељи боравили у Родитељској кући „Искра“ у Бањалуци. Током боравка у Родитељској кући упознао сам и остале који су се лечили и њихове родитеље.

Много нам је значило дружење с њима јер смо једни другима били велика подршка. Нисам похађао школу нити се дружио са својим вршњацима, што ми је јако тешко пало. Због тога се сад трудим да надокнадим све те ствари које сам пропустио. Након свих терапија једини проблем ми је било то што сам био исцрпљен од терапија, а тело се споро опорављало.

Овај период у мом животу ћу памтити до краја живота, али не због лоших ствари које су ми се десиле, него због дивних људи које сам упознао и ствари које сам научио. А највише ћу памтити Родитељску кућу „Искра“ у којој сам увек био добродошао и њено особље јер су ми пуно значили у том периоду.

Након свега захвалан сам свим докторима и медицинском особљу са Хематоонкологије, а поготово мојој драгој докторици Јелици Предојевић Самарџић, што су ме успели излечити. Желим свима да поручим да су оптимизам и подршка породице најважнији у борби са дијагнозом. Тренутно сам студент прве године Ветеринарског факултета у Београду.

МОЈА ЖИВОТНА БИТКА

Ја сам Теа Мусић. Имам једанаест година. Живим у Бањој Луци. Покушаћу укратко да вам опишем своје најтеже животне тренутке. Са шест година обољела сам од акутне лимфобластне леукемије. Од тог, 23. новембра 2015. моје се дјетињство мијења. Остала сам у болници! Сви су одједном били око мене. Примиијетила сам да су моји родитељи забринути. Доктори крећу сваки час да ме боцкају. У том моменту ништа ми није било јасно. Покушавала сам да будем јака, да сарађујем са докторима. Да мојој мами која је била сваки секунд уз мене не видим сузе, а ни она моје. Само сам је питала: „Мама, да ли ћу се ја једног дана вратити у школу својим другарима и да ли ћу се излијечити?“ Мама ми је дала подршку и сваки час ме је охрабривала. Рекла је да хоћу, али да ће дуго потрајати.

Пролазила сам кроз три циклуса хемотерапија, од по три мјесеца трајања и осам циклуса зрачења. Тај период ми је био најтежи, као и сазнање да ћу изгубити косу. Други циклус хемотерапија је био веома тежак и ризичан за мој живот. Тако се на крају и испоставило.

Кад сам примила посљедњу хемотерапију из тог циклуса, добила сам тешку инфекцију цријева. Морали су хитно хеликоптером да ме пребаце за Београд, гдје сам провела наред-

них четрдесет ризичних дана по мој живот. Иначе сам тек друго дијете које је преживјело тако тешку инфекцију у Београду.

Лијечење је било веома болно и тешко, али све сам лакше подносила уз подршку својих родитеља и свога брата. И свих осталих добрих и хуманих људи, који су на било који начин помогли да се ја изборим са болешћу и вратим својим другарима у школу. И мојих доктора који су ми спасли живот.

Сад сам срећна и поносна на себе и своју храброст, јер сам прошла изузетно тежак пут до излечења.

Овом приликом бих захвалила својим другарима који су ме увијек изненадили и обрадовали у мојим најтежим тренуцима цртежима, поклонима и пакетићима. Својој учитељици која ме је бодрила и помагала ми да све стигнем што сам пропустила у школовању.

Моја порука свој дјечи јесте да се не плаше и да буду храбри. Само да вјерују у Бога и моле се за своје здравље и за здравље других.

Прича о једном малом борцу, хероју тако малом, а тако великом. Борцу који је својих седам мјесеци дјечје радости и срећног дјетињства замијенио за дане проведене у болници. Наш мали борац зове се Софија, слатка и весела дјевојчица, дјевојчица која никада није имала здравствених проблема све до 30. јуна 2020. године. Тада је контролом налаза и крвне слике утврђено да Софија има блажи облик леукемије.

Ту почиње наша борба, наша прича и борба за опоравак и лијечење наше слатке дјевојчице. Све игре у играоници, шетње по парковима и све лијепе дане оставља иза себе да би почела лијечење хемотерапијама у Бањалуци. С неким новим људима, и у новом окружењу, с новим другарима, малим, а тако великим, великим херојима. И сви заједно крећу у нове побједе, побједе против исте болести.

Дуге плаве локнице морале су да буду скраћене због хемотерапија које је почела да прима и које је добро подносила. Дани су пролазили уз другаре један за другим и сваки нови дан, нова нада за боље сутра, за нове побједе. Дан за даном и тако седам мјесеци уз брижну помоћ доктора и брижних сестара.

Наш мали борац, наша слатка дјевојчица побиједила је ту болест заједно са својом

мајком. Са својим друговима који су исто тако излечени захваљујући медицинском тиму болнице. Наша Софија је сада добро и поново је здрава и весела дјевојчица са новим локницама. Богатија је за неколико нових другара које је иста болест спојила у болници на лијечењу.

Велико хвала докторицама и медицинском тиму за све што су учинили за нас.

Софија и њена мајка

ИСКУСТВА И РАЗМИШЉАЊА РОДИТЕЉА У БОРБИ ЗА ДИЈЕТЕ (Углавном из угла тате)

На почетку све је дјеловало прилично безазлено. Кренуло је са повишеном температуром коју је наша кћерка Ана, тада четвороипогодишњакиња, добила. Температура је трајала пар дана, пролазила и поново се враћала. Прије тога Ана није била склона температурама које су, иако својствене дјечи у том узрасту, код ње заиста биле ријетке. Седам дана од појаве повишене температуре почео је код дјетета да се примјећује изражен умор и све израженије бљедило у лицу.

У тим данима смо редовно одлазили код педијатра која је радила контролне налазе крви. Сваки сљедећи налаз је био гори од претходног и десетог дана је одлучила да нас исто вече пошаље у Универзитетски клинички центар РС. Сви параметри су били лоши, али најкритичнија је била вриједност хемоглобина која је била таква да је дијете било живот-но угрожено, што је и узроковало блиједо лице.

То вече кроз коментаре дежурних доктора и сестара, и сажаљиве погледе, схватили смо да се дешава нешто лоше. Мајка и дијете су смјештени на Одјељење хематоонкологије и наставило се са претрагама. Сутрадан, када сам

дошао на информације рекли су ми да још чекају званичне налазе, али да су прилично сигурни да дијете болује од леукемије.

У тренутку кад вам кажу да вам дијете болује од малигне болести отвара се тло под ногама. Осјећај пропадања у провалију, праћен сузама и невјерицом траје данима. У том периоду човјек практично није свјестан било кога или било чега сем најуже породице: дјетета које се лијечи, супруге и другог дјетета.

Ноћи су бесане, трају дуго и пролазе у преиспитивању, молитви и ишчекивању јутра. Јутро, с друге стране, доноси дјелимично олакшање јер се настављају терапије (што значи да дијете иде у правцу оздрављења), а такође омогућава оцу одлазак до болнице, у посјету мајци и дјетету.

Још један осјећај је вјероватно познат свима који се суочавају са оваквом дијагнозом, а то је да је све само ружан сан и да ћемо се пробудити у неком тренутку. Међутим, дани пролазе, а ми се не будимо. И онда се човјек суочи са истином да није сан и да се нећемо пробудити. И онда прелазиш у став за борбу.

На почетку лијечења веома је битно разговарати са људима који знају кроз шта пролазите било да су то стручњаци или други родитељи. Иако човјек тешко може да одагна страх, разговарати са другим родитељима и видјети дијете које је прошло кроз исто лијечење и

које је добро, значи много. Такође, битни су и разговори са психолозима, али онима који имају искуства и дорасли су оваквим разговорима са родитељима, који су сами често паралисани од страха и у немогућности да изразе своје емоције. Ови разговори морају укључивати повлачење тема које омогућавају да се родитељи суоче са новонасталом ситуацијом, и битно је да психолози буду у стању да опишу шта родитељи осјећају боље од њих самих.

Као и сви родитељи и ми смо одређена сазнања о болести прикупљали на интернету. Једноставно немогуће је не посегнути за овим извором информација, али је битно пажњу посветити стручној литератури (конкретно за ово лијечење постоји документ који описује читав протокол), а покушати се заштитити од личних искустава, поготово лоших.

С друге стране, мени је профил на једној друштвеној мрежи посвећен дјечаку из Аустралије који је био у сличној фази лијечења као наша дјевојчица и са идентичном дијагнозом, а чија је мајка свакодневно објављивала детаље лијечења са стањем дјечака и његовим налазима за тај дан, пружао веома корисне информације јер је било упоредиво са оним кроз што смо ми пролазили. Такође, у процесу лијечења се упознајете

са дјецом и њиховим родитељима који пролазе кроз исти процес и док од оних који су испред у фази лијечења прикупљате искуства, истовремено властита преносите онима који кроз процес пролазе иза вас.

Само лијечење је подијељено у фазе и блокове које с временом полако упознајете и знате шта је то што вас још ишчекује и када се начелно завршава која фаза. Након првих мјесец дана које дијете углавном проведу у болници, слиједе терапије које трају краћи број дана и слиједе их паузе у којима се организам опоравља.

Током лијечења се користе различити лијекови који на различите начине дјелују на „лоше“ ћелије у крви и коштаној сржи, али притом уништавају и „добре“. Кад се крвна слика довољно опорави поступак се понавља. Највећи изазови су у периодима када се заврше терапије, а прије опоравка, када долази до тога да дијете практично нема имуносистем. У тим периодима и безазлене инфекције могу бити фаталне, те из тог разлога дијете и родитељ проводе вријеме у изолацији, у болници, док се имуносистем не опорави довољно да се може самостално борити.

Ови периоди захтијевају посебну пажњу у погледу хигијене, па чак и начина припреме хране која се уноси. Још један чест сегмент лијечења је велики број трансфузија крви или

деривата крви (код нас је било барем 20), упаво као посљедица чињенице да лијекови уништавају и здраве ћелије.

Лијечење је у суштини један велики ролерко-стер емоција. Поред помињаног шока повезаног са дијагнозом, слједећи велики шок који смо ми доживјели је био пар седмица касније када смо сазнали да је резултат МРД теста такав да је сврстао наше дијете у категорију високог ризика. То, у суштини, значи дуготрајније и агресивније терапије да би био компензован релативно лошији одговор на иницијалне терапије.

Сва дјеца која се лијече хемиотерапијама пролазе и кроз процес губитка косе. И док то малој дјечи не представља велики проблем, дјеца која су у тинејџерској доби знатно теже се носе с тим. Нама као родитељима видјети дијете без косице, такође, није био велики проблем, али губитак трепавица и обрва смо већ за нијансу теже поднијели.

Повремено боравак са дјететом у болници је мени као оцу значио много. Бити са дјететом у соби, играти се по цијели дан, цртати, гледати цртаће, мене је испуњавало позитивном енергијом која није била у складу са ситуацијом и окружењем у којем смо се налазили.

Дјетету је, такође, потребно да у периодима борава у болници има неког из кога ће црпити позитивну енергију и враћати истом мјером. С

друге стране, и мајкама у оваквим лијечењима, која су исцрпљујућа и дуго трају, потребни су предаси да се удахне ваздух и настави даље. Једино што преостаје родитељима поред позитивног става јесте слушати инструкције доктора.

Једна од најбитнијих карика у лијечењу дјетета је свакако медицинско особље које се поред стручности и професионализма често трудило да охрабри и уради више од оног што је у опису посла, а све да би сам процес учинило што је могуће лакшим и безболнијим и за дијете и за родитеље.

По завршетку болничког дијела лијечења које је код нас трајало скоро годину дана, десила се још једна компликација. Након превентивног зрачења главе појавио се херпес зостер на глави, што је захтијевало хоспитализацију на Клиници за инфективне болести.

Након болничког лијечења ушли смо у фазу одржавања (период у ком се терапије узимају код куће у виду таблета) која је трајала годину дана и била нешто мирнији период живота и лијечења. Борба за живот дјетета није само борба за дијете, већ борба за цијелу породицу. Тежина ситуације, са којом се сваки од родитеља другачије носи, може значајно да утиче и на међусобне односе.

Поред тога, било је потребно обезбиједити услове да друго дијете настави са нормалним

храбре приче - бобан

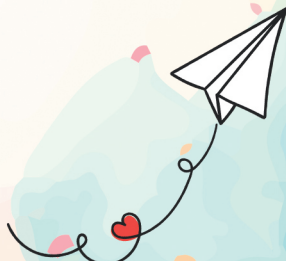

животом који укључује одлазак у школу, учење, дружење са другарима. За све то треба имати довољно снаге. Током лијечења треба се окружити блиским људима, и то онима који ће помагати да се живот организује и који ће се понашати као да се ништа страшно не дешава, већ да је то све само процес кроз који треба проћи до коначног циља.

Данас Ана има седам и по година и иде у други разред основне школе. Као и свако дијете њеног узраста бори се са математиком, другарима и првим симпатијама. Иако је све још увијек свјеже у нашим главама, страхови и даље присутни, живот је ипак попримио прилично нормалне обресе.

Оно што вјероватно издваја све породице које су прошло кроз слична искуства, па и нашу, јесте чињеница да смо сигурно више захвални на сваком новом дану које, по правилу, започињемо са осмијехом. Вјерујем да знамо шта су прави приоритети у животу, и мислим да нас је на крају ова борба ипак зближила као породицу до нивоа који се вјероватно не би десио у нормалним околностима.

Бобан Теиновић

Данима скупљам храброст да напишем све ово, јер је тешко враћати се уназад и присјећати се свега. Наша прича почиње у новембру 2019. године када смо први пут остале у болници, због бола у предјелу леђа и анемије. Након тринаест дана претрага и налаза Јована је била боље па су нас пустили кући и заказали контролу.

Нажалост, Јовани су опет кренули болови у предјелу зглобова, те смо се поново вратиле у болницу 5. децембра да урадимо једини налаз који је остао, а то је налаз коштане сржи. У нашем животу све се промијенило 6. децембра и тај дан нећу никад заборавити. Након урађених налаза докторица Предојевић ме је позвала на разговор и као да је јуче било сјећам се израза на њеном лицу као и њених ријечи: „Мајко, бојим се да налаз није најбољи, ваша Јована има леукемију.“

Услиједили су шок, невјерица, многа питања и наша борба ка излечењу. Премјештају нас на Хематоонкологију, затим крећу додатне претраге, налази и хемотерапија. Све се дешавало веома брзо, те сам мислила да је то само ружан сан из којег ћу се пробудити, али, нажалост, то је била наша реалност. Посматрала сам данима своју Јовану док је примала хемотерапију и постављала себи увијек иста пита-

ња: „Зашто ми, да ли ћемо успјети?" Наша борба је ишла дан за даном, много тога смо прошле: хемотерапије, налазе, разна снимања, зрачење... Најтеже ми је било објаснити и припремити, као и ошишати дјевојчицу која има само шест година и предугу косу. У овој борби да буде без косе је нешто што је неизбежно. Свакодневна стрепња од налаза до налаза, од терапије до терапије нешто је што се не може објаснити као и патња што нисам уз сина који има десет година и коме сам, такође, потребна.

Кроз лијечење смо упознале многе родитеље и храбру дјecu, једни другима смо били подршка и схватили смо да нема назад. Уз јаку вјеру у Бога, докторе, сестрице ишле смо напријед и терапију по терапију. Такође, морам споменути осим Хематологије ту је и Родитељска кућа у којој смо боравиле на паузи између терапија (то нам је била друга кућа). Особље Родитељске куће нам је било велика подршка у свему што нас је задесило. Јованино лијечење је трајало 11 мјесеци и хвала Богу успјешно смо завршиле све по протоколу лијечења леукемије.

Морам нагласити да је Јована тад кренула у први разред основне школе и имала је само шест година, а сад након болничког лијечења иде у трећи разред и одлична је ученица. Наш пут није био нимало лак, али смо успјеш-

но завршиле болничко лијечење те смо сад на терапијама одржавања, праћења крвне слике и редовним контролама.

Овом приликом морам захвалити докторима, докторицама, Родитељској кући, сестрицама УКЦ-а, породици, пријатељима, свештеницима, ОШ „Бранко Ћопић“, родитељима свих малих хероја које смо упознали.

Такође, морам да поручим родитељима који пролазе сличну борбу или исту да нема одустајања, да морају вјеровати да ће све бити у реду и да ће све бити као и прије болести. Морају бити храбра и велика подршка тим малим херојима. Негдје у дубини душе вјерујем да Бог даје најтеже битке најјачима!

Бојана Гатарић

Зовем се Магдалена Усорац и имам 17 година. Да болујем од леукемије сазнала сам 3. јануара 2019. када сам имала 14 година. Све је на почетку личило као да су јаке упале и гнојење грла, међутим, ја сам се из дана у дан осјећала све лошије и моји родитељи су ме довели на Клинички центар у Бањалуци.

На почетку сам првих неколико сати била на заразном, а након тога су ме послали на педијатрију, одакле су ме они даље послали на Одјељење дјечје хематоонкологије.

Када сам смјештена била сам сама у соби, а ходником су пролазила дјеца која нису имала косу. Нисам ни слутила да ћу ускоро тако и ја изгледати. Знала сам да сва та дјеца болују од рака, леукемије или неке тешке болести. Једном приликом када су мене и маму премјестили у другу собу били смо са једним малим дјечачићем и његовом мајком. Питала сам његову мајку зашто је он овдје, а она ми је одговорила „има леукемију“.

Кроз главу су ми прошле неке чудне мисли. Окренула сам се ка мами и питала је шта је мени? Зашто ја не идем кући? Моја мајка која је тада била пети мјесец трудноће тихо ми је рекла „Маги и ти болујеш од леукемије“. Исте секунде кроз главу ми је прошло много тога па и сама чињеница да ћу остати без своје дуге

косе. Након тог сазнања одлучила сам да се ошишам, а ону одсјечену косу да сплетем у плетеницу и сачувам. Кренуле су хемотерапије, с временом сам се осјећала јако малаксало, а малаксалост су пратиле константне мучнине. За девет дана сам изгубила 16 килограма. Друга коштана је била доста боља за разлику од прве.

Недуго након тога, 20. јануара, пала сам у дијабетичарску кому која се појавила као реакција на таблете. Шећер ми је био превише изнад нормале, тачније 64. Од тог дана била сам дијабетичар, пратила сам дијабетичарску исхрану и примала инсулин прије сваког оброка. Након 21 дана шећер се нормализовао и поново сам се вратила на нормалну исхрану уз даљи наставак терапија. Полако је вријеме одмицало и ближио се други блок терапије. У међувремену била сам и код куће у паузама између неких терапија.

Други блок терапија ми је био јако тежак, разлог је тај што сам све вријеме лежања на одјељењу које је трајало по пет, шест дана имала мучнине и стално сам повраћала. На лицу су ми се појавиле опекотине трећег степена које је проузроковала терапија.

Након завршеног блока спремама сам се за трећи блок терапија и полако опорављала лице. Трећи блок ми је брзо прошао, без некаквих тежих криза. У трећем блоку се поно-

во појавио дијабетес, али овај пут је трајао краће. Комплетно болничко лијечење завршила сам 4. септембра 2019. године. Овакво искуство пратили су бројни успони и падови, али у свему томе ситуацију су ми олакшавали породица, пријатељи, драге сестре са одјељења и особље Родитељске куће „Искра“.

Моје име је Ирена Усорац, имам кћерку Магдалену којој је 2019. године откривена дијагноза АПЛ. На Одјељење дјечје хемато-онкологије примљена је 3. јануара. Тоба дана почиње наша борба. Ја сам била у петом мјесецу трудноће која је била високоризична, и у свему томе још сам морала да се борим да изгурам до краја термина! Требало ми је снаге да кћерки саопштим од какве болести болује. У једном тренутку када сам се враћала из кухиње у собу, кћерка ме је упитала зашто не идемо кући, окренула сам се према њој и тихо јој рекла: „Ти имаш леукемију.“

Погледала ме је очима у којима сам видјела сузе, само сам јој рекла све ће проћи, али морамо проћи процес болничког лијечења. Кренуле су хемотерапије. Маги је своје расположење мијењала сваких пет минута, ја сам се прилагођавала онако како се она осјећа.

Први блок је прошао са мало успона и много падова. Други блок ми је много теже пао, јер нисам смјела да будем уз њу док траје терапија, пошто је велико зрачење. Докторица ми је рекла да је то сигурније за моју трудноћу.

Да Маги не би остала сама, пошто је тешко подносила терапију, с њом је остала моја мајка. Док је трајао други блок терапије, стигао је мој термин за порођај. Остала сам у

болници. Родила сам здраво мушко дијете, а сачувала сам и матичне ћелије. Када су ме пустили из породилишта отишла сам у Родитељску кућу „Искра“. Морала сам да се одвојим од бебе, која је била стара свега неколико дана, а сву одговорност је преузео мој супруг који се вратио са бебом кући. Ја сам се вратила Магдалени на Одјељење дјечје хематоонкологије.

Трећи блок је био мало лакши од првог и другог блока због тога што је трајао доста краће. Магдалена је завршила комплетно болничко лијечење 4. септембра 2019. године. Послије лијечења имала је осам зрачења, које је поднијела мало теже јер је имала доста мучнине. Ја као родитељ могу да поручим свима који се нађу у оваквој борби да јесте тешко прихватити ову дијагнозу, али не треба да гледамо на свијет у негативном смислу, треба да се боримо јер су нам дјеца приоритет у животу. Захвалила бих докторицама и медицинским сестрама које су нам пружиле сву своју љубав и које су биле саосјећајне у сваком тренутку.

храбре приче - славиша

МОЈЕ ДРУГО РОЂЕЊЕ

Сунце је тек изашло и освијетлило моју собу када сам се пробудио и осјетио топлоту његових зрака. Али то није било обично јутро. То није било јутро као и свако друго. Ово јутро било је посебно. Само на први поглед то јутро је било сасвим регуларно, али само на први. Оно је заправо са собом носило неочекивано изненађење.

Устао сам и пришао прозору, потом га отворио. Удахнуо сам свjež јутарњи ваздух, а онда се обукао и кренуо ка вратима собе, али тада сам застао. Погледао сам горе, у правцу гдје је на зиду стајала икона св. Василија Острошког...

Непомично сам стајао пред иконом, посматрајући приказ који ће у мени остати урезан све док сам жив. Оно што сам тада видио, на трен је у мени изазвало језу, која се одмах потом претворила у неопisivу радост, каква се ријетко када може осјетити...

Било је сунчано тога дана. А када је лијепо вријеме, знало се шта то значи - вријеме је за фудбал! Да, било је веома ведро тога дана, а од јутарње росе мокар терен давно се осушио. Тај дан изгледао је као сваки други, као сваки прије тога, као сваки наредни. Али само на први поглед. Брзо смо формирали екипе и кренули игру. Увијек сам волио играти фудбал, не само због игре, него због тимског рада. Сви смо

морали играти као један да бисмо дали гол и побиједили.

Међутим, тога дана било је другачије. Док сам водио лопту могао сам да осјетим неку необичну слабост, малаксалост, неки велики умор. Помислио сам како немам кондиције, али ипак, уз све напоре, нисам могао наставити да играм. Одлучио сам да напустим игру. Нешто касније, запазио сам још нешто необично - црвене тачкице свуда по тијелу. Оно што је било још необичније јесте да су се те тачкице повремено повлачиле и појављивале на другим мјестима на тијелу. Нисам знао шта је у питању...

Сједио сам на хладној столици, трношцу, крај човјека у бијелом мантилу, чији поглед је био некако загонетно непријатан. Био је то мој породични доктор. „Треба налазе да урадимо, да видимо шта је у питању“, рекао је.

А када су налази били готови, његов поглед није био много љепши. Напротив, изгледао је некако равнодушан, али то је било како не би показивао емоције, међутим, одавао је тихе знакове сјете. Доктор је сумњао на нешто, али није био сигуран. Није лако бити доктор. Ако кажеш оно што мислиш, могао би повриједити или у крајњу руку ражалостити друге, а ако не кажеш оно што мислиш, кршиш заклетву коју си дао прије него што си се одлучио на медицински позив.

У том тренутку прво сам осјетио страх. Помислио сам да је нешто што се не може излијечити. А онда, могао сам осјетити тугу. Осјећао сам да је нешто лоше у питању. Да ли је ово крај? Крај свега што видим и познајем, да ли је ово крај живота?

Доктор нас је послао за Бањалуку, на Паприковац. Боравећи тамо неколико дана, вршећи претраге, дошли смо до истине и дошло је вријеме да се суочимо са њом, хтјели ми то или не. Леукемија. Мама и тата су били изbezумљени. Ја сам био у шоку, такође, и нисам могао вјеровати да имам такву болест, нисам могао вјеровати да ћу ускоро остати без косе и да ћу своје будуће дане проводити у болници.

Али оно што ће у мени остати заувјек су погледи мојих родитеља. Био сам у шоку истина, али могао сам да видим како су моји родитељи нетремице посматрали доктора, а потом мене. Како ово преживјети? Како нешто овакво прихватити?

Мислио сам да је сан, веома ружан сан из кога ћу се сваког трена пробудити, али што је више вријеме одмицало, све више сам се увјеравао да је сан тамна јава, реалност коју нико не жели, а свако коме буде додијељена мора бити спреман на све.

Сваки нови дан био је прилика да се суочим са чињеницом да бих могао ускоро напустити

овај свијет, а такође и прилика да пронађем мир са Богом и са самим собом.

Напосљетку, био сам спреман на све, па и на излазак пред Божје лице. Особа која нема више шта да изгуби је особа која је пронашла мир са собом, а то је и особа која је спремна да се бори до краја.

Одлучио сам да се борим. Немам шта изгубити, осим овоземаљског живота, али шта је овај живот у односу на вјечност? Страх од смрти као да је ишчезнуо, нестао, сакрио се, побјегао и више се никада неће вратити. Јер смрт не постоји. То је само илузија. То је само душевно путовање. Можда не познајем свој смисао, али добро знам да нисам без разлога ту гдје јесам. И на мени је да се борим до краја, колико год безнадежно изгледало.

Једино што ме је много жалостило, јесу погледи мојих родитеља, који би дали све, чак и своје животе у замјену за живот свог јединог сина. Не знам како бих њих могао оставити у очају и тузи.

На мени је да се борим, а на Њему је да одлучи. Излечење или исцјељење. Живот земаљски, или живот Вјечни. Овај свијет или онај. На мени је да се борим.

Моје терапије биле су у најмању руку тешке. Ситуација је била све више безнадежна. Свака нова терапија била ми је универзални подсјетник на истину са којом сам се сваки дан суоча-

вао. Сваки нови дан био је као шамар, који ме је подсјећао да сам само обичан смртник, да је тијело ништа друго него оклоп који ће се распасти прије или касније, а оно што је било у том оклопу, наставиће да живи.

Али одлучио сам да се борим. Одлучио сам да се препустим Богу у потпуности, све своје комплетно биће и да замишљам како ће изгледати сутрашњи дан. И не само сутрашњи - размишљао сам шта ћу радити сваког новог дана ако ме Господ остави на земљи.

Музика је била све о чему сам чезнуо, све о чему сам сањао, све што сам желио. Али сада, као да сам то желио још више. Желио сам да свирам, да пјевам, да се радујем, да живим, да хвалим Господа Бога мога. Музика ми је тако недостајала. А пошто нисам могао свирати, пошто нисам имао снаге, нити клавијатуру у болници, чинио сам оно што сам могао - слушао сам. Слушао сам музику. Понајвише један бенд који обожавам.

Као никада досада, осјетио сам снажну потребу да музицирам, да будем добар музичар, можда у неком моменту да оснујем и свој бенд, или се прикључим неком од њих. Осјетио сам нагон да сваки нови дан проведем свирајући. Ако ме Бог одлучи оставити на овој земљи, сваки дан ћу искористити да се посветим своје циљу, ономе за чиме чезнем, оно за што сматрам да је моја животна сврха.

Помилуј слугу свога, Господе.

Борба је напорна, врашки тешка, али не одустајем, због мојих родитеља које не желим оставити у мраку очаја; због мога стрица који ми је као отац; због свих оних који ме воле; због других који су у стању као ја, а који се лавовски боре; због оних који не могу да се боре; због оних који би све дали само да оздраве; због Господа Бога мога који ме неизмјерно воли.

Када си са људима који те разумију, са људима који су увијек уз тебе и који су прошли и пролазе кроз то што си ти прошао, онда је некако лакше борити се. Борба је једнако тешка, али је и борац снажнији. Када си окружен гладним људима и ти ћеш огладњети. А они су били гладни живота, гладни радости, гладни Бога. Када такве ствари пролазиш заједно са другима, онда ти људи више нису непознати, они чак више нису за тебе ни познаници, пријатељи. Када си са неким на ивици живота или смрти, тај неко ти постане као брат, као сестра.

Ми смо сви постали као једна велика породица. И други који су се борили са мном, али и они који су се одлично бринули о нама. Једни другима давали смо савјете и једни другима били смо утјеха, мотивација за борбу.

Када нас је више, веће су шансе да побиједимо. А побјеђује се тимским радом, стрпљењем, упорношћу и вјером у себе, вјером у Бога.

Стекао сам много пријатеља, браће и сестара на које се могу ослонити увијек.

Зна се ко једини одлучује о свему. Зна се ко одлучује о томе ко живи, а ко умире. Зна се ко одлучује о томе ко ће живјети на овом свијету, а ко на оном. Само је један Судија, само је један Творац, само је један Који управља приликама и људима. Без Њега ни камен се не може помјерити, а са Њим помјерају се стијене. Он, Који има сву моћ, Он, Који сву своју дјецу воли неизмјерно и безусловно, Он ми је дао другу шансу. Захваљујући Њему и искусним докторима, ја сам се поново родио.

Стање се поправља. Побиједио сам. Заиста сам побиједио. А огромну заслугу имају доктори и особље, такође, моји родитељи који су уз мене били до краја и били ми огромна подршка у сваком смислу, наравно и сви који су овакву судбу дијелили са мном. Сви они су заједно са мном прошли кроз све ово.

Онај Који је највише заслужан што данас дишем јесте Господ Бог мој, који ме не заборавља. Ова борба и ова авантура за мене представља упознавање Бога, упознавање себе и схватио сам како Бог све чини са разлогом. Баш све. Свако носи свој крст који му је повјерен од Бога и свако је дужан да тај крст пренесе до краја, колико год он тежак био.

Бог ми није дао болест како би ме убио, него како би ме изнова створио, како бих се поново

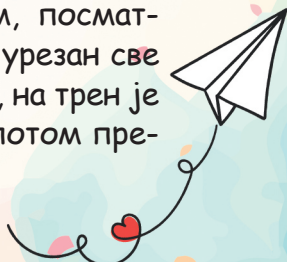
родио, како бих научио велике и важне животне лекције. Научио сам колико је важно бити захвалан на и најмањим стварима које имамо, како сваки дан треба пронаћи разлог за срећу, како се увијек треба радовати, како треба имати Бога у срцу и имати вјеру у себе. Научио сам како не треба чекати сутра или прекосутра да искористиш оно што ти је Бог дао за чињење нечег доброг, него да треба искористити сваки дан као да је посљедњи на овом свијету.

„Велики си Господе, чудесна су дјела Твоја и нема те ријечи која ће бити кадра да опјева твоја чудеса.“

Сунце је тек изашло и освијетлило моју собу када сам се пробудио и осјетио топлоту његових зрака. Али то није било обично јутро. То није било јутро као и свако друго. Ово јутро било је посебно. Само на први поглед то јутро је било сасвим регуларно, али само на први. Оно је заправо са собом носило неочекивано изненађење.

Устао сам и пришао прозору, потом га отворио. Удахнуо сам свјеж јутарњи ваздух, а онда се обукао и кренуо ка вратима собе, али тада сам застао. Погледао сам горе, у правцу гдје је на зиду стајала икона св. Василија Острошког...

Непомично сам стајао пред иконом, посматрајући приказ који ће у мени остати урезан све док сам жив. Оно што сам тада видио, на трен је у мени изазвало језу, која се одмах потом пре-

храбре приче - славиша

творила у неописиву радост, каква се ријетко
када може осјетити...

Икона св. Василија Острошког Чудотворца
мироточила је. О радости, о благодати, о среће.
Неописиво стање мира.

Сада више ни најмање не сумњам. Бог нас чува.
Свети Василије нас чува. Све нас који носимо
своје крстове.

Хвала Ти на свему.

Славиша Симић

Када сам имала дванаест година обоље-
ла сам од карцинома јајника. Затим је насту-
пила борба. Прво операција, па опоравак,
затим су услиједиле хемиотерапије и мој
први сусрет са дјецом која су се лијечила на
Дјечјој хематоонкологији. Прво што ми је
запало за око било је да ниједно дијете нема
косу, што је за мене било страшно у том
моменту. Рекла сам мами да не желим да и ја
изгубим косу, ту наступа плач и негодовање.
Послије су почели да нам долазе у собу мајке
и дјеца, причали су с нама и послије тога нам
је било мало лакше. Кренули смо са мукотрп-
ним терапијама, борили се како смо могли и
знали у неизвјесности шта ће бити. Али све то
прође и наступише бољи дани. Опоравак
послије свега је трајао неколико мјесеци и
полако сам се вратила у нормалан живот.
Прво полазак у школу. Другари који су ми
били подршка помогли су ми да пребродим
све тешке тренутке кроз које сам прошла. Сада
сам друга година факултета. Излазим, дружим
се и не мислим превише на тешке дане које
сам оставила иза себе. Моја жеља јесте да
свако дијете које је болесно оздрави и да
настави живјети као да није прошло све те
тешке и мукотрпне тренутке.

Марина

Здраво, моје име је Марија и имам двадесет година. Моја прича почиње 2009. године после мог осмог рођендана. Ближили су се новогодишњи празници, распуст и то је био мој најдражи период у години, али овај пут нешто другачији. Добила сам водене оспице и имала сам веома високу температуру која није спадала. После је неколико дана свакодневних претрага доктори су препоручили да останем на одјељењу како би могли да ураде све потребне налазе и прегледе.

За мене је помисао да остајем у болници била најгора ноћна мора, а поготово да ћу бити раздвојена од својих родитеља од којих се никада нисам одвајала и то на тако ружном мјесту - болници.

Никада нећу заборавити то вече када ме низ велики ходник сестра одваја од родитеља, са њом крећем ка одјељењу и тада окрећем главу и видим маму и тату који непомицни и загрљени стоје на крају ходника још несвјесни шта се заправо догађа.

Услиједило је најгорих седам дана у мом животу. Била сам хоспитализована на инфективном одјељењу за одрасле и нико није имао разумијевања за моје године и стање у којем се налазим. Већина сестара је била врло нељубазна, дешавало се да их замолим да ми

додају нешто јер нисам могла да устанем из кревета и да се оглуше на моје молбе. Храна је била мало је рећи ужасна, ниједан оброк нисам могла појести. Све је било хладно и одвратног укуса, а сјећам се да сам једном добила и тост који нисам успјела преломити, а камоли појести колико је био тврд. Родитељима је било забрањено да ме виде чак и преко прозора. Тада сам у седам дана смршавила пет килограма.

Након тих седам дана страшне агоније утврђена ми је дијагноза, иза мојих дјечјих водених оспица и температуре била је скривена акутна лимфобластна леукемија. Тада сам пребачена на Одјељење дјечје хематологије и ту ме је чекала мама. На креветима је била дјечја постељина, сестре су биле веселе, а мој осјећај туге и беспомоћности се лагано губио. Моја цијела породица, али прије свега родитељи били су ми највећа подршка и мотивација да као побједник изађем из свих недаћа које су ми се дешавале.

Тада су почеле терапије. У почетку их нисам готово ни осјећала, али како је вријеме пролазило, вене су се трошиле и свако сљедеће примање терапије било је као рулет да ли ће вена издржати или не. Једанпут се десило да због танких и истрошених вена будем убодена више од петнаест пута у потрази за добром веном, али без успјеха.

Као и свакој дјевојчици највећа траума ми је била губитак косе, али за право чудо изгубила сам је тек у трећој фази лијечења. Било ме је срамота да ме ико осим најближе породице види такву, лице ми је било деформисано од таблета и нисам жељела да имам игдје у својој близини огледало - једноставно бјежала сам од себе. У тим моментима нисам могла ни да замислим ни да се сјетим како је живот прије болнице изгледао, али ништа није вјечно, па тако ни моја болест.

Након што сам победила леукемију, моје тијело је почело да се враћа у „нормалу“. Моје лице више није било пуно воде и натечено, коса је почела да расте, али ипак један дио мене је био несигуран и носила сам перику да бих прикрила ту своју несигурност.

Веома сам поносна и на моју разредницу која је цијели мој разред припремала за мој долазак, чак и када сам одлучила да скинем перику и када сам ушла у разред нико није упутио ниједан „чудан“ поглед према мени, сви су се понашали као да су ме са кратком косом већ хиљаду пута видјели. То ми је много значило, опустила сам се и свакога дана моје самопоздање је расло.

Такође, тада сам добила и мог пса - Холлу који ми је и био мотивација за излечење јер сам са родитељима имала договор да када све лоше прође - купићемо пса.

храбре приче - марија

Већ у шестом разреду основне школе била сам укључена у невладину организацију „Здраво да сте“ гдје сам додатно допринијела изградњи своје личности и повећању самопоуздања. Завршила сам основну школу као вуковац, Гимназију, а сада сам друга година факултета. Моја дијагноза ме никада није спријечила да било шта у животу урадим. Мој живот се данас ни у једној секвенци не разликује од живота мојих вршњака.

Када бих имала прилику да кројим свој живот поново ништа не бих промијенила, јер колико год да су лоши периоди иза мене они су ме изградили као личност, утицали су на то да боље разумијем живот и људе. У тим лошим периодима сам упознавала добре људе са којима сам у контакту и данас. Да ми се све те ствари нису десиле ја данас сигурно не бих била оно што јесам и зато знајте да на крају сваког краја стоји један нов почетак.

Само морате вјеровати да ће све бити добро, јер знам да хоће.

Један од мојих најсрећнијих дана је дан кад сам родила Леона, свог синчића. Моје весело и разиграно дијете, највеселије у вртићу (тете кажу), одједном не може да трчи, све му постаје тешко.

Одводим га доктору, хитно на Паприковац, ја ван себе, не знам шта ме је снашло. Стижемо доље, кажу хитно крв да му се да и смјештају нас у неку собу, не знам ни који спрат, ни које одјељење.

Сломљена од бола и туге, молим сестре да ми било шта кажу, оне само ћуте. Ја имам осјећај као да ћу да полудим од неизвјесности.

19. април 2021. - дан када ми се руши сав мој свијет као кула од карата. Докторица ме зове на разговор и говори да мој син има леукемију. Ја нестајем, осјећам да за мене више нема ваздуха. Једва сам изустила реченицу „хоће ли мој син бити добро“.

Докторица ми одговара - многе сам излијечила, надам се да ће и Леон бити излјечен. Биће тешка борба, али у мени има трачак наде да ће Леон бити оно моје весело дијете. Ја у соби само плачем, а мој Леон гледа у мене и говори „мама немој плакати, бићемо јаки“.

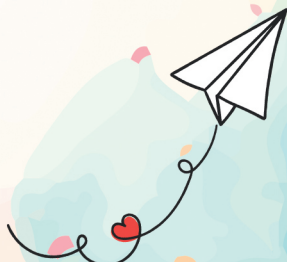
Те двије ријечи БИЋЕМО ЈАКИ су нас водиле кроз цијело лијечење. Ја сам првих дана била као у сну и питала сам се хоће ли проћи ова

ноћна мора. Само сам гледала хоће ли престати дисати то мало биће од само пет година. Сестра Зорица је на том одјељењу од Бога дар. Поред свог посла увијек нађе вријеме и за нас, да нас мало дигне изнад ситуације. Мени је пуно помогла и због тога сам јој бескрајно захвална. Мој Леон је тако фино пролазио кроз те терапије, да сам онда и ја била смире-нија. Он је некако сазрио у овом периоду, кад год га погледам он се насмије и каже „мама не боли ме“.

Фино је слушао и мене и докторе, није се опи-рао ничему. Некако је то мало биће знало да то морамо проћи да бисмо опет трчали и игра-ли се. И ево сад на крају лијечења, ја опет никаква, обузима ме страх, хоће ли се све завршити како треба...

Крећем према лифту, а полетјела бих...
Трудим се да не вриснем, али овај пут од среће. А мислила сам да је бесконачно далеко тај дан. Дан који сам чекала годинама. Дан који је тако далеко када си на почетку стазе. И тако прође и пет година од краја хемотерапије...

Држим своју дјевојчицу за руку и не могу да је пустим. Не могу док сам још испред Одјељења дјечје хематоонкологије. И мрзим, и бесконачно волим то одјељење. Не могу да се не сјетим дана који ми је промијенио живот. Било је то прије седам година. Дан када су ми саопштили да моја Бубица болује од акутне лимфобластне леукемије. Био је то хитац из пиштоља у моје срце, или сам ја тако жељела. Жељела сам да се све деси мени, али није. Десило се онако како је морало бити. А било је јако тешко, претешко.

Седам дугих година бола, стрепње и страха. Бола који нико не би требало да осјети, а нарочито не једно малено биће од три и по године. Годину дана интензивне хемотерапије. Која је претешка за свакога. Али то само показује како су мала дјеца само растом мала, а огромни су по снази и одлучности. Нисмо ниједног дана сумњале да ће доћи и овај дан, али било је дана када смо падале. Падале на

храбре приче - мама и бубица

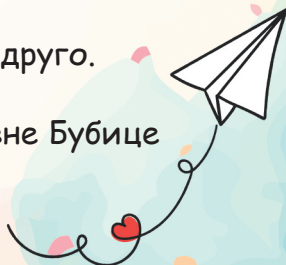
кољена од бриге и бола. А најчешће ме је баш она дизала. Ја сам њу носила, а она је мене водила кроз све ово. И често ме и дан-данас води. Бубица је чудо од дјетета. Понекад мали намћор, а најчешће је дијете из чијег осмијеха мене сунце обасјава и даје ми даљи смисао живота.

Било је ту и дивних дана. Славили су се добри налази. Нама су ситнице представљале огроман извор среће. Сваки тромбоцит и леукоцит се ту пребројавао и дочекивао са осмијехом. И њен и њених другара. Сваки услов за даљи наставак терапије је био повод за широки осмијех. Славили су се и рођендани. Јер вријеме је текло и рођендани нису чекали боље дане, него су се славили баш ту, и баш тада, на одјелењу. Било је ту и суза. Али све је било лакше уз другаре. Дијелили смо и срећу и тугу. Срећа је била већа у друштву, а туга подношљивија.

И тако сада одосмо у живот. Тренутно немамо никаквих проблема и молимо се Богу да нас пусти да живимо без проблема. Радујемо се нормалним дешавањима: беспарици, добрим и лошим оцјенама, кваровима кућанских апарата... Јер то нису проблеми, само што обични људи то не знају.

Проблеми су нешто сасвим, сасвим друго.

Мама предивне Бубице

храбре приче - моја борба

МОЈА БОРБА С ХОЧКИНОВИМ ЛИМФОМОМ

Све је почело када сам имала 15 година. Изненада сам се разбољела. Ишла сам код разних доктора, али нико није знао шта је узрок бола у стомаку и повраћања. Радила сам налазе, сви су били у реду, осим седиментације која је била баш изнад референтних вриједности. Многи доктори су ми рекли да је то нервоза желуца и да ће то проћи. Дани су пролазили, али ја се нисам осјећала боље, сваки дан сам била све лошије и нагло сам почела да губим на тежини.

На захтјев мојих родитеља породични љекар ме је упутио да урадим ултразвучни преглед абдомена, гдје су приликом прегледа уочили масу увећаних лимфних жлијезда између бубрега, јетре и желуца. Тoga дана сам упућена у болницу за дјечје болести на Паприковцу. Примљена сам на Одјељење гастроентерологије гдје су ми одмах урадили ултразвучни преглед и саопштили да морам остати на претрагама.

Наредних седам дана свакодневно су ми рађени разноврсни прегледи и анализе крви. Ја сам се осјећала боље, нисам имала више болове у стомаку и надала сам се да ћу убрзо кући да идем. Нажалост, то се није десило. Пребачена сам на Одјељење дјечје хемато-

онкологије гдје почиње моја борба. Тог дана сам се упознала са дјевојком која се лијечила од леукемије, с њом сам била у соби и кроз главу су ми се мотале разне мисли. Докторица ми је рекла да ће ми прво урадити налаз коштане сржи да би утврдили да можда није ријеч о леукемији. Када је налаз стигао докторица ми је саопштила да није леукемија у питању, одмах ми је лакнуло, али рекла је да је потребно урадити биопсију да би утврдили тачно о чему је ријеч.

Урадили су ми и биопсију, провела сам још седам дана у болници и онда су ме отпустили кући док налаз не буде готов.

Након двадесет дана позвали су ме у болницу да ми саопште резултате биопсије, нажалост, налаз није био у реду и рекли су ми да имам тумор, то јест Хочкинов лимфом. То је био најгори дан у мом животу, сама помисао на то да се борим за живот ми је била грозна. Почела сам да плачем и само сам се питала зашто баш мени ово да се дешава. Убрзо последије саопштене дијагнозе почело је моје лијечење. Требало је да примим шест хемотерапија. Прије прве терапије разговарала сам са докторицом и психологом да ми објасне како се терапије примају и које ће се нуспојаве појавити последије терапије. Најтеже ми је било суочити се са чињеницом да ће ми отпасти коса.

За вријеме прве терапије највећа подршка су ми били моји родитељи и другари који су се тада налазили на лијечењу. Дјевојка која је била са мном у соби ми је највише помогла, испричала ми је шта се дешава после терапије и припремила ме је на то што слиједи. Јако сам јој захвална на томе, јер одмах ми је било лакше. Најважније је имати подршку и бити позитиван. После разговора с њом престала сам са плакањем и размишљањем о негативним стварима.

Мјесеци су пролазили, ја сам сваких двадесет и један дан ишла на терапију. Терапије сам добро подносила, било је после сваке и мучнине и нервозе, али то је пролазило за неколико дана.

Коса ми је опала и то сам најтеже поднијела, али касније сам схватила да је то небитна ствар која се десила у свему томе.

Примила сам свих шест терапија, врло добро је моје тијело то прихватило, али морала сам да примим још двадесет радиотерапија. Након радиотерапије завршено је моје лијечење.

То је био дуго чекани тренутак, да све буде готово. Наредних пет година редовно сам одлазила на контроле.

Тај период је прошао без проблема и од докторице сам чула најљепшу реченицу - да сам победила Хочкинов лимфом. После свега тога што сам прошла, остварила сам многе

храбре приче - моја борба

циљеве у свом животу. Остварила сам се и у
улози мајке.

Желим свима који се боре против тешких
болести да поручим да буду позитивни и да
живот живе пуним плућима.

ДНЕВНИК СЈЕЋАЊА ЈЕДНОГ ТАТЕ

I

Биће добро - празне ријечи које се попут покварене плоче непрекидно понављају ужареном главом указују само на једно - никако није добро. И док те двије ријечи - „биће добро“ у глави одјекују као црквено звоно, мисли се саме за себе ковитлају.

Слике пројектоване на менталном платну приказују малог дјечака, срећног, веселог, разиграног, насмијаног... Нашег дјечака. Сад лежи тешко болестан, непрепознатљив, без и најмањег трага ведрине и дјетиње радозналости, без сјаја у очима који бљесне кад угледа нову играчку.

Док траје још једна криза у низу, гледам га с друге стране стакла, а грло се стеже, задржава сузе. Није вријеме за плач, мушкарци не плачу, тјешим се, али не помаже. Пуцам попут балона из којег се излијевају јад и туга. А онда сам поново спреман, храбар, јак, оптимистичан.

Данас наш син није добро. Никако није добро. Његово здравствено стање горе је него јуче. Јуче је било горе него прекјуче. Страх ме је шта носи сутра. Вријеме посјете завршава и сломљен напуштам болницу и одлазим у хладно јесење вече. Хладно је, али ја то не

осјећам док ходам пустим улицама. Заправо, можда се и мимоилазим с понеким пролазником, нисам сигуран.

Не помаже ни топлина дома. Сестра је направила вечеру, осјетим мирис, али не отвара апетит. Грло је превише стегнуто да би кроз њега ишта прошло.

„Како је“, пита ме сестра? „Није горе“, желим да кажем, али ријечи не излазе. „Исто“, овај пут бирам ријеч коју ми је лакше изговорити, без много сугласника и слогова. И то је крај разговора.

Одлазим у собу, палим телевизор, хумористичка серија је на програму. До мене не допире. Ја сам у својим мислима. Видим тај плави чуперак... весели, насмијани, разиграни, ЗДРАВИ. А онда брана емоција пуца и сузе надиру.

Буди ме звук телефона, гледам на сат, поноћ је давно прошла. На пола пута смо до јутра. Јавља ми супруга да наш син хитно треба примити свјежу крв. Хладна је кишовита ноћ. У три часа послије поноћи будим своје пријатеље. Као да их видим како буновни напуштају топлину својих кревета и по пљуску и хладноћи одлазе дати крв. Вртлог породичне трагедије очигледно је све шири. Сигуран сам да наш дјечак има више туђе крви у себи него наше - својих родитеља.

II

Телефон поново звони. Овај пут ми јављају да како знам и умијем набавим чудотворни лијек спаса којег у нашим апотекама нема. Зовем пријатеље, родбину, познанике, њихове пријатеље, родбину и познанике. Већина је повратних позива поражавајућа, обесхрабрујућа. А онда, са првим знацима свитања - БИНГО. Лијек ће довести до границе. Ја само треба да га преузмем.

Ако сам и вјеровао да је мукама крај, врло брзо сам био разувјерен. Радови на мосту. Кад хоће, онда баш хоће. Чекам сатима док оспособе помоћни, понтонски мост. А онда на супротној обали Саве угледам драга позната лица, сад дража него икад.

Пролазим поред царине, кажем им да идем да преузмем лијек за дијете. И напокон узимам толико жељену кутијицу у руку, еуфорично стежем, очекујем фанфаре да засвирају. Можда их и чујем. Срећан сам, онолико колико то моменат дозвољава. Осјетим и топлину сунца кроз облаке, или то само умишљам. Журно се враћам преко моста са драгоценом кутијицом, готово трчећи. Желим само да што прије стигнем до болнице, да уручим лијек.

Силазим са моста и срећан показујем лијек цариницима, а они ме заустављају... Узимају лијек да, како кажу, провјере... шта год то значило. И прегледају своје папире, упоре-

ђују, а ја стојим залеђен, обамро од страха, први пут свјестан и те могућности да ми га из ко зна којег разлога одузму. Почињем се кајати због своје непромишљености. Зашто сам уопште пријављивао лијек. То за нас чак није био лијек, било је то свјетло на крају тунела, крај патње, крај кризе, олакшање нашем сину, свима нама.

Гледају у папире, па на кутијицу са лијековима, па опет на папире, па поново на кутијицу, па читају декларацију... И све то траје и траје и траје, стојим укопан попут споменика заробљеног у вјечности. Беспомоћан сам, потпуно свјестан да мој аргумент: „То је лијек за дијете“, њима не значи ама баш ништа. Размишљаам шта ако... страх ме је и да помислим, ми не врате лијек. Да им га отргнем из руке и побјегнем. Колико далеко могу стићи. До болнице сигурно не.

Обузео ме је очај, беспомоћност да учиним исправну ствар, да спасим живот дјетету. Минуте некад трају као сати. Вријеме као да стоји. А онда олакшање. Враћају ми лијек. Све је у реду. Лијек ће урадити своје. Сад ће бити све добро.

III

Ту ноћ било ми је дозвољено да останем на одјељењу. Сједио сам у мраку између два кревета. На једном је спавала моја супруга,

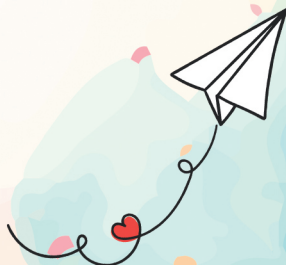

уморна, исцрпљена и неиспавана, физички и психички. Колико год је мени било тешко, њој је свакако немјерљиво теже. Све вријеме је ту у болници са нашим сином. Он је спавао на другом кревету, лијево од мене, прикључен иглом на лијек који је кап по кап ситуацију из катастрофалне враћао у добру. Пазио сам да наглим покретом не извуче иглу и не прекине доток лијека. Била је то мирна и тиха ноћ. Чуло се само тихо зујање болничких апарата. Али као што већ рекох, лијек ће помоћи и сад ће напокон све бити добро. Бар до слједеће кризе. Био је то још један рутински дан у животу нашег дјечака, наше породице, као и на Одјељењу дјечје хематоонкологије. Лијек је исцурио и отишао сам кући. Овај пут су у глуво доба ноћи, улице заиста биле пусте. А ја сам се осјећао много боље.

&&&

Ова прича има срећан крај. Наш дјечак сада је млади човјек који живи свој живот. Данас, нажалост, нека друга дјеца и њихови родитељи воде своје битке. Потпуно разумијем њихов очај, беспомоћност и незнађе, баш како сам се и сам тада осјећао, али као што Доли Партон једном рече: „Ако желите дугу морате поднијети кишу.“

У процесу лијечења малигне болести код дјеце веома је важан мултидисциплинарни приступ јер према препорукама Међународног удружења педијатријских онколога (SIOP) поред медицинске бриге, психосоцијална помоћ треба да буде саставни дио подршке дјетету и породици током лијечења, али и након лијечења током рехабилитације и ресоцијализације.

На нашем подручју лијечење дијелом прати препоручене стандарде, али је исто тако уочљив недостатак адекватне и континуиране бриге о менталном здрављу, психосоцијалне подршке те друштвене свијести о важности те подршке.

Књига „Храбре приче“ настала је реализацијом пројекта психосоцијалне подршке родитељима и дјечи обољелој од рака. Пројекат је суфинансирао Град Бања Лука, Одјељење за културу, образовање и социјалну политику. Реализација пројекта трајала је три мјесеца од октобра до децембра 2021. године.

садржај

Катица.....	7
Александра.....	9
Тијана.....	13
Андреј.....	15
Снежана.....	17
Анђелка.....	22
Димитрије.....	25
Ивана.....	27
Матеја.....	32
Рената.....	37
Милица.....	42
Борис.....	44
Катарина.....	47
Данијела.....	49
Дејан.....	52
Катарина.....	53
Лука.....	57
Драгица.....	58
Породица Митровић.....	60
Анђела.....	62
Јелена.....	64
Максим.....	67
Дражен и Драгана.....	69
Младен.....	71
Гордана.....	76
Илија.....	81
Теа.....	83
Софија и мама.....	85
Бобан.....	87
Бојана.....	94

садржај

Магдалена.....	97
Ирена.....	100
Славиша.....	102
Марина.....	111
Марија.....	112
Тања.....	116
Мама и Бубица.....	118
Моја борба.....	120
Дневник сјећања једног тате.....	124

Удружење родитеља дјеце обољеле
од малигних болести „Искра“
Јована Рашковића 150/А
78 000 Бања Лука
+387 (0)51/304-600
+387 (0)66/589-991
мејл: udrrodiskra@gmail.com
веб-страница: iskrabl.com
жиро рачун: 1610000123350061

Насловна илустрација: SIOP

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

821.163.41-94

ХРАБРЕ приче / [главни и одговорни уредник Милан
Берић]. - [Бања Лука] : Удружење родитеља дјеце обољеле од
малигних болести "Искра", 2023 (Бања Лука : Еуропринт). - 128
стр. : илустр. ; 23 cm

"Аутори текстова: Дјеца обољела и лијечена од малигних
болести и њихови родитељи, МладиЦе РС" --> импресум. -
Тираж 200.

ISBN 978-99976-170-0-2

COBISS.RS-ID 137511169

„Храбре приче“ садрже искуства дјече и родитеља суочених с малигним болестима и исповијести храбрих малих бораца који су добили битку с раком.

Њихова порука свима јесте да никада не одустају, јер су излечења и те како могућа и док смо живи, има и наде.

Књига „Храбре приче“ настала је реализацијом пројекта психосоцијалне подршке Удружења родитеља дјече обољеле од малигних болести „Искра“.

Пројекат је суфинансирао Град Бања Лука, Одјељење за културу, образовање и социјалну политику.

ГРАД БАЊА ЛУКА
CITY OF BANJA LUKA

ISBN 978-99976-170-0-2

9 789997 617002